

MƏDƏNİYYƏT

Azerbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Roza Cəlilova “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilib

Prezident İlham Əliyev mayın 16-da tanınmış rəqqasə, Xalq artisti Roza İsmayıl qızı Cəlilovanın “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Xalq artisti Azərbaycan rəqs sənətinin inkişafı və təbliğindəki xidmətlərinə görə təltif edilib. Mayın 17-də Roza Cəlilovanın 90 yaşı tamam olur.

Milli İncəsənət Muzeyinin yeni təmirdən çıxmış korpusunun açılışı keçiriləcək

18 may – Beynəlxalq Muzeylər Günü münasibətilə “Muzeylər mədəniyyət markazları kimi: ənənələrin gələcəyi” devizi altında ölkəmizdə silsilə tədbirlər keçirilir.

Mayın 17-də Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinin Niyazi 9 ünvanında yerləşən, yeni təmirdən çıxmış korpusunun geniş icmalıyət üçün açılış mərasimi təşkil olunacaq.

Muzey son illər ərzində bərpa və inşa edilən ən müasir avadanlıqlarla təchiz olunmuş ekspozisiyaya malikdir. Burada xüsusi bərpa laboratoriyası mövcuddur. Muzey müasir mühafizə sistemləri ilə təmin edilib, daxili bağçası isə ziyarətçilərin istirahəti üçün çox əlverişlidir. Muzey silsilə şəkildə iki memarlıq abidəsini birləşdirən müasir korpusdan ibarət ərazini tutur.

Hazırda muzeyin ekspozisiyasında dünya təsviri və təbii sənətin bütün növlərini dolğun şəkildə əks etdirən Qərbi Avropa, Rus, İslam, Şərq ölkələri incəsənətinin çeşidli nümunələrini görmək mümkündür. Ekspozisiya iki mərtəbədən ibarətdir. Birinci mərtəbə - Qədim dünya incəsənəti, İran-türk, Çin, rus (avanqard) və akademik Zərifə xanım Əliyevaya həsr edilmiş “Xatirə zalı”, İtaliyan, fləmand, holland incəsənətinə, ikinci mərtəbə isə İtaliya, İslam incəsənəti, alman, fransız rəngkarlığı və Rusiya incəsənətinə həsr edilib.

Mayın 17-də Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində Mədəniyyət Nazirliyinin sifarişli işi hazırlanmış və ilk dəfə ölkə ərazisində yerləşən bütün muzeylər haqqında məlumatları özündə cəmləşdirən “Museum.az” saytının təqdimatı da keçiriləcək.

“Böyük Çöl: mədəni mirası və dünya tarixində rolu”

Mayın 15-də Parisdə UNESCO-nun mənzil-qərgahında qurumun himayədarlığı ilə Beynəlxalq Türk Akademiyasının (IWESCO) “Böyük Çöl: mədəni mirası və dünya tarixində rolu” adlı beynəlxalq forumu keçirilib.

İki gün davam edən foruma Beynəlxalq Türk Akademiyasına üzv ölkələrdən Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Türkiyə və Macarıstanla yanaşı, Özbəkistan, ABŞ, Rusiya, Çin, Hindistan, Fransa, Böyük Britaniya, Hollandiya və digər ölkələrdən 70-dən artıq alim, tədqiqatçı və dövlət xadimləri qatılıb.

Azərbaycan nümayəndə heyətində ölkəmizdən Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Günay Əfəndiyeva, Milli Məclisin deputatı, akademik Rəfael Hüseynov, Macarıstandakı səfirimiz Vilyət Quliyev, Mədəniyyət Nazirliyinin Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodik və İxtisaslandırma Mərkəzinin direktoru Asif Usubəliyev yer alıb.

davamı səh. 3-də

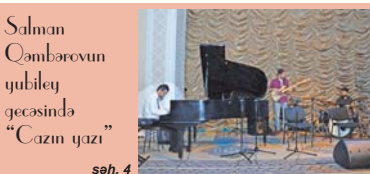

Adını əməli ilə qazanmış lider

Yəddi əsrlik Osmanlının süqut etdiyi, şanlı türk dövlətçilik tarixinin bitmə təhlükəsi ilə üzləşdiyi bir zamanda yeni dövlətin – Türkiyə Cümhuriyyətinin təməli – ilk məhkəmə başı olan 1919-cu ilin 19 mayından 100 il ötür. Bu günlər qardaş ölkə bu möhtəşəm tarixi təntənə ilə qeyd edir. 19 may Türkiyə Cümhuriyyətində rəsmi dövlət bayramı (“Atatürkü Anma, Gənclik və İdman Bayramı”) olmaqla bərabər, həm də bu dövlətin qurucusu Atatürkün doğum günü kimi qeyd edilən bir özəlliyə sahibdir.

Tələ ələ gəlir ki, Türkiyə Cümhuriyyətinin qurucusu, dünyanın gəlib-gəlmis ən böyük sərkərdə və dövlət xadimləri sırasına yer almış Atatürkün fəvvalıd günü tarixə naməlum qalıb. O isə 19 mayı – Türkiyənin qurtuluş və istiqlal savaşını başladığı günü özünün doğum günü olaraq xalqına, türk gəncliyinə və bütövlükdə tarixə ərməğan edib. Çünki çökmən bir imperatorluğun xarabalıqları üzərində yeni Türkiyənin dirliyi günü həm də onun – Mustafa Kəmalin tarix sahəsində bir lider, öndər olaraq doğulduğu gün idi.

davamı səh. 6-da

səh. 4

Mimlər teatrının səs-küylü 25 yaşı

Azərbaycan milli teatr tarixində özünəməxsus yeri olan Dövlət Pantomima Teatrı yaranmasının 25-ci ildönümünü təntənəli şəkildə qeyd etdi.

Mayın 16-da Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrında keçirilən yubiley gecəsində sənət ocağının yaradıcılığı yoluna geniş nəzər salındı.

Tədbir iştirakçıları əvvəlcə teatrın foyesində pantomimçilərin 25 illik fəaliyyətinə həsr olunmuş sərgi ilə tanış oldular.

Gecədə təbrik nitqi ilə çıxış edən mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev teatrın keçdiyi yola nəzər saldı.

Bildirdi ki, 25 il ərzində yaradıcı heyət teatrın səhnəsində müasir və aktuallıq kəsb edən mövzulara müraciət edib: “Bu gün də sənət ocağının kollektivi öz xatirələrini uğurla davam etdirir. Kollektiv müxtəlif ölkələrdə keçirilən Azərbaycan mədəniyyəti günlərində, eləcə də 30-dan artıq xarici və yerli teatr festivalında teatr sənətini və ümumən mədəniyyətimizi yüksək səviyyədə təmsil edib”.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən teatra, mədəniyyətə və incəsənət sahəsinə böyük diqqət və

qayğı göstərildiyini vurğulayan Əbülfəs Qarayev dövlət başçısının bu sahə ilə bağlı imzaladığı sərəncamların əhəmiyyətindən danışdı: “Biz bu il Azərbaycan teatrının inkişafı üçün nəzərdə tutulan dövlət proqramını tamamlayıq. Yola saldıqımız son on ildə bu istiqamətdə qarşıda duran problemləri kifayət qədər adlanmış. Lakin bu sahədə hələ görüləcək işlər var. Teatr sənəti canlı bədendir, onun ağrıyan yeri də olur, sevinən ürəyi də.

Deyərdim ki, Pantomima teatrı ürakdə olan sevinclə yaşayır. Zamanla biz bütün problemlərimizi həll edəcəyik, teatrlarımız daha da inkişaf edəcək”.

Nazir teatrın bütün kollektivini yubiley münasibətilə təbrik etdi, yeni yaradıcılıq uğurları arzuladı.

Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqı sədrinin müavini, Xalq artisti Hacı İsmayilov teatrda çalışan aktyorların fəaliyyətindən, sənət ocağının bu

gündəlik sərf etdiyi yorulmaz ürakdə olan sevinclə yaşayır. Zamanla biz bütün problemlərimizi həll edəcəyik, teatrlarımız daha da inkişaf edəcək”.

davamı səh. 2-də

Nə yaxşı görüşdük, nə yaxşı yenə...

diqqətə cəlb etdi. Qeyd etdi ki, o, qısa ömür yaşasa da, qəlblərdə daim yaşayacaq.

Həkim Əli İsmayilov, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin katibi Rəşad Məcid və bəsgəlləri şərin həyat və yaradıcılığında şəhərdə adlı. Onun ömrü çox insanların ömrü idi. O, qayğısını və köməyini heç kimdən əsirgəməz, adı gələndə, böyükdən-küçüyə hamı ona məhəbbət bəsləyirdi.

davamı səh. 2-də

İnsan şeytan əməlinə qoşulacaq qədər acizdirsə...

Şeytan və insan münasibətləri mövzusu dünya ədəbiyyatını, xüsusən də dramaturgiyasını çoxdan məşğul edib. Əgər biz indi oxuduğumuz əsərləri, baxdığımız tamaşaları yadda saxlasaq, yaxud internet qaynaqlarını bildiyimiz dillərdə axtarıbsaq, uzun bir siyahı alınır.

Azərbaycan oxucusu və tamaşaçısı təxminən bir əsrdir ki, İblis ədəbi obrazından və səhnə təccəssümündən söz açarkən böyük Cavidin məşhur əsəri ni və bu əsərin qayəsini ehti-

va edən iki sualı: “İblis nədir? - Cümmlə əyanətlərə bəis... Ya hər kəsə xain olan insan nədir? - İblis...” xatırlayır.

Nə acı ki, gördüklerimiz düşüncəli insanı cəvidəsayığı təccəbb, anlaşılmazlıq (situasiyadan asılı olaraq) “İblisəmi uyusmuş başayırı?” sualına cavab tapmamış heyərt, sarsıntı ilə “insan İblisin oyununa niyə gəlsin ki?” düşüncəsinə dalmışa vadar edir. Yəqin elə buna görə ki, bu gün milli ədəbiyyatımızı yaradanlar da İblisə bağlı suallara cavab axtarırlar.

davamı səh. 4-də

“Nəsir müəllimli illər”ə səyahət

Bilmirəm niyə, amma onun xatirələrini dinlədikdə rus yazıçısı Mixail Bultakovun “Heç vaxt heç nə xahiş etməyin. Heç vaxt və heç nə! Xüsusən də sizdən güclü olanlar. Özləri təklif edəcək və özləri hər şey verəcəklər” sözləri qulaqlarımda cingildədi. Yəqin bu, onun tələbələrinə məhz bu prinsiplə yetişdirən və onlara öyrəndiyi hər şeyi böyük külf ilə bağışlayan bir müəllim olmasına görədir.

Nəsir Sadiqzadə (1926-1996) məhz belə müəllimlərdən, belə sənət fədailərindən idi. Bunu onun xatirəsinin işığına toplaşan hər kəs elə içdən, elə ürakdən deyirdi ki...

Uzun müddətdir ki, bu qədər səmimi, kövrək xatirə tədbirinə qatılmamışdım. Həmin gün (13 may) zal – Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının Aktyor evi müxtəlif yaşlı və fəxri adlı rejissor və aktyorlarla dolu idi. Həminə da onun – illərin yorulmaz və unudulmaz pedaqoqu, sənət müəlliminin tələbələri. Toplaşma səbəbləri isə “Nəsir müəllimli illər” sənədi filminin təqdimatıydı.

davamı səh. 5-də

Süleyman Stalski və Azərbaycan

Doğstanın Xalq şairi, ləzgi sovet poeziyasının banisi Süleyman Stalski 18 may 1869-cu ildə Kürə mahalının Aşağı Stal aulunda kəndli ailəsində anadan olmuşdur.

Uşaqlıqdan yetim qalmış, bir çox əzab-əziyyətlərlə qarşılaşmış və çətinliklərə mərdənə sinə gərərək el sənətkarı kimi əbədi şöhrət qazanmışdır.

S. Stalskinin poeziyası o dövrün bütün mürəkkəb siyasi hadisələrini tarannım edə bilmişdir. Xalqlar dostluğu mövzusu onun əsərlərində gözləngini tapmışdır.

səh. 6

Moskva muzeyindəki mədəni irs nümunələrimiz artıq öz adları ilə nümayiş olunacaq

səh. 5

Ölkəmiz Venesiya Biennalesində təmsil olunur

səh. 8

Mayın 16-da Mədəniyyət Nazirliyində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə təltif edilmiş mədəniyyət və incəsənət xadimlərinə mükafatlar təqdim olundu.

Merasimdə çıxış edən mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev ölkəmizdə mədəniyyət, incəsənət və elm sahəsinə göstərilən dövlət qayğısından danışıq. Vurğuladı ki, ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycanca rəhbərliyinin bütün dövrlərində mədəniyyət və incəsənət xadimlərinə böyük diqqət və qayğı göstərib. Ümumiyyətlə liderin bu siyasəti hazırda Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. "Dövlət başçısı hər zaman müxtəlif sahələrdə çalışan insanları əminliyə yüksək qiy-

Mədəniyyət və incəsənət xadimlərinə dövlət təltifləri təqdim olundu

mətləndirərək onları mükafatlandırır. Ölkə hayatının digər sahələrindən fərqli olaraq, mədəniyyət sahəsində təltif edilənlərin sayı daha çoxdur. Bu da özülümdə mədəniyyət xadimlərinin uğurlu fəaliyyətindən xəbər verir".

Mədəniyyətimizin dünyada tanındılması və təbliği istiqamətində görülən işlərdən söz açan nazir Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri Mehriban xanım Əliyevanın bu sahədə müstəsna xidmətlərini xüsusi vurğuladı.

Əbülfəs Qarayev daha sonra dedi: "Sevindirici haldır ki, bu gün iki ayrı sahənin əməkdaş-

larına mükafatlar təqdim edirik. Xalq artisti Hacı İsmayilov Azərbaycanın seviliən aktyorlarından biridir. Onun teatrda, kinoda yaratdığı obrazlar öz unikalılığı ilə fərqlənir. Rollarının hər birinin məxsusi xarakteri var. Əməkdar artist Yadigar Muradov uzun illərdir Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrına rəhbərlik edir və kollektiv maraqlı tamaşalar hazırlayır. Ötən ilin sonlarında teatrın binası yenidən qurularaq kollektivin istifadəsinə verildi. İnancım ki, çox da uzaq olmayan bir vaxtda bu teatr öz doğma məkanında – Şuşada öz fəaliyyətini davam etdirəcək. "Nə? Harada? Ne zaman?"

Televiziya Klubu Komandasının üzvləri Balakışi Qasımov və Elman Talibov Azərbaycan gəncliyini beynəlxalq intellektual oyunlarda layiqincə təmsil edirlər".

Sonra ölkə başçısının müvafiq sərəncamları ilə "Şöhrət" ordeni ilə təltif olunan Xalq artisti Hacı İsmayilov və "Tərəqqi" medalına layiq görülmüş Əməkdar artist Yadigar Muradov, Balakışi Qasımov, Elman Talibova mükafatların vəsiqə və nişanları təqdim edildi. Nazir bütün təltif olunanlara cansağlığı, yeni uğurlar arzuladı.

Sonda dövlət təltiflərinə layiq görülmələr çıxış edərək fəaliyyətlərinə verilən yüksək qiymətə, göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə başçısına dərin minnətdarlıqlarını bildirdilər.

F.HÜSEYNOV

"Rəqəmsal əsrdə kitab və mütaliə"

Mayın 16-da Qırğıstanın paytaxtı Bişkekə "Rəqəmsal əsrdə kitab və mütaliə" mövzusunda beynəlxalq konfrans işə başlayıb.

Konfransda ölkəmizi Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktoru, professor Kərim Tahirov və AMEA-nın Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun direktoru, akademik Teymur Kərimli təmsil edir.

Tədbirdə Kərim Tahirov "Azərbaycan Milli Kitabxanası Azərbaycan xalqının milli sərvətidir" mövzusunda məruzə ilə çıxış edib.

Daha sonra "Yazılı mədəniyyət və kommunikasiya: dünən, bu gün və sabah", "Təhsil sistemində mütaliə və kitab", "Kitab, mütaliə və kitabxana" və "Mütaliə və kitab nəşrləri" sekiyaları üzrə məruzələr dinlənilib.

Mayın 18-dək davam edəcək beynəlxalq konfrans çərçivəsində bir sıra tədbirlər – Alikul Osmanov adına Qırğıstan Milli Kitabxanasının yarınmasının 85 illik yubileyi, Avrsiya Kitabxanalar Assambleyasının (BAE) XXII Ümumi iclası, böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş dəyirmi masa və Qırğıstan kitabxana işçilərinin forumu keçiriləcək.

İncəsənət ustalarımız Asiya mədəniyyət karnavalında

Çinin paytaxtı Pekində keçirilən "Asiya sivilizasiyalarının dialoqu" konfransı çərçivəsində mayın 15-də Asiya mədəniyyət karnavalının açılışı olub.

Karnavalda yerli incəsənət ustaları ilə yanaşı, Asiyanın bir neçə ölkəsindən, o cümlədən Azərbaycan, Türkiyə, Rusiya, Tacikistan və digər dövlətlərdən mahnı və rəqs qrupları, musiqiçilər çıxış ediblər. Azərbaycan Dövlət Rəqs Ansamblının üzvləri "Mənim Azərbaycanım" kompozisiyasını təqdim ediblər.

Mayın 22-dək davam edəcək karnaval Asiya xalqları arasında mədəni mübadilənin təşviqi məqsədi daşıyır.

"Mənim Şamaxım" rəsm müsabiqəsinin yekun sərgisi açılıb

Xəbər verdikimiz kimi, Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı, Şamaxı Rayon İcra Hakimiyyətinin dəstəyi, İsmayıl Regional Mədəniyyət İdarəsi, Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası və Xətai Sənət Mərkəzinin təşkilatlığı ilə "Nəsimi II" çərçivəsində Şamaxı rayonunun sakinləri olan uşaqlar, yeniyetmələr və gənclər arasında "Mənim Şamaxım" adlı rəsm müsabiqəsi elan olub.

Mayın 14-də Şamaxı şəhər Heydər Əliyev parkında rəsm müsabiqəsinin yekun sərgisi açılıb.

Müsabiqəyə Şamaxı rayonundan 70-ə yaxın uşaq, yeniyetmə və gənc qatılıb. İştirakçılar əsərlərində əsasən Şamaxının dahi şəxsiyyətlərini, xüsusilə də böyük şair İmadəddin Nəsimi obrazını və tarixi abidələri, sənət nümunələrini təsvir ediblər.

Sərgidə nümayiş üçün seçilən işlərin müəllifləri və fəal tədris mərkəzləri diplom və təşəkkürnamələrlə təltif olunub, seçilmiş 20 əsərin müəllifi "Azərbaycanım" Uşaq rəsm festivalı çərçivəsində keçiriləcək müsabiqəyə dəvət edilib. Tədbirdə, həmçinin Əməkdar rəssam Natiq Səferovun ustad dərsi keçilib.

Musiqili teatrın solisti Belarus və Ukraynada

Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının solisti, Əməkdar artist Nərgiz Karimova Minsk şəhərində dünya şöhrətli opera ifaçısı, Belarusun Xalq artisti Natalya Qaydanın 80 illiyi münasibətilə keçirilən tədbirdə iştirak edib.

Bundan başqa, N.Karimova Ukraynanın İvan-Frankovski şəhərində keçirilən, dünyanın 40-dan çox dövlətinin incəsənət nümayəndələrinin qatıldığı beynəlxalq "Karpət düzən" festivalında da ölkəmizi təmsil edib. "Arşın mal alan" və "Silva" operetallarından, həmçinin, "Sindibadin qaydıy" rok-operasından müxtəlif arıyalar ifa edən Əməkdar artistin çıxışı tamaşaçılar tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Nə yaxşı görüşdük, nə yaxşı yenə...

əvvəli sah. 1-də

Qeyd edildik ki, Ənvər Rza 1939-cu ildə Kəlbəcər rayonunun Aşağı Bine kəndində dünyaya gəlib. Sağlığında iki, ölümündən sonra isə bir kitabı nəşr olunub. O, Bayron, Şelli, Longfello və Şekspirin bəzi əsərlərini orijinaldan dilimizə çevirib. Xalq şairi Səməd Vurğunun "Azərbaycan" şeirini ingilis dilinə çevirib və bütün dünyaya yayıb. Təəssüf ki, amansız ölüm onu tez haqlamışdı, 1987-ci ildə vəfat edib.

Vurğulandı ki, hamımızın illərlə seva-seva qulaq asdığımız "Elə baxma, gözələrinə göz deyər" mahnısının sözləri də Ənvər Rzaya məxsusdur. Onun hər hansı bir şeirinə nəzarətsəz gərərik ki, bir şair kimi hər mısrasının, hər bir sözünün məsuliyyəti ni daşıyıb. Sanki dahi bir rəssam kətan üzərində heyrrətlər bir əsər yaradıb. Bu şeirlərdə çəmənlərin ətirini, gül-qüçəklərin rəyihəsini, torpağın qoxusunu duyursan. Şair dərindən danışıqçı şeirlərində də dərdin özünü, rəngini, illitlisini açıq-aşkar sənə yaşadırdı.

Tədbirdə Ənvər Rzanın sözlərinə yazılmış mahnılar da səsləndirildi. Sonda şairin oğlu Pərviz Rzaev çıxış edərək tədbirin təşkilatçılarına və iştirakçılarına təşəkkürünü bildirdi.

FARIZ

Mimlər teatrının səh-küylü 25 yaşı

əvvəli sah. 1-də

Teatrın kollektivi Gürcüstan, Rusiya, Fransa, Türkiyə, Bolqarıstan, İran, Almaniya, Hollandiya, Avstriya və s. ölkələrdə qastrollda olub, maraqlı səhnə əsərləri ilə teatrsevərlərin diqqətini cəlb edib.

Bu gün repertuarında 50-dən artıq tamaşa olan sənət ocağı tamaşaçıların maraqlı izlədiyi teatrlardandır. Xalq artisti Pərviz Məmmədrazayev, əməkdar artistlər Elman Rəfiyev, Nərgiz Qaribova, Bəhrüz Əhmədli, Səbinə Hacıyeva, aktyor-

lar Nurlan Rüstəmov, Səbinə Həsənova, Solmaz Bədəlova, Leyla Atayeva və başqaları bu gün Azərbaycan teatrının istedadlı sənətçilərindən hesab olunur.

Çıxışlardan sonra Xalq artisti Bəxtiyar Xanizadənin quruluş

Həmidə NİZAMİQIZI

Milli Qəhrəmanın xatirəsi anılıb

Səbirabad şəhər Mədəniyyət Mərkəzində Mədəniyyət Nazirliyi və Səbirabad Regional Mədəniyyət İdarəsinin birgə təşkilatlığı ilə Azərbaycan Milli Qəhrəmanı Səfiyar Bəhbudovun həsr olunan tədbir keçirilib.

Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini Həsən Həsənov, Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşı Almaz Sultanzadə, film rejissoru Kəmalə Musazadə, yazıçı-publisist Azər Hacıbəyli, Milli Qəhrəman Səfiyar Bəhbudovun bacısı Nəibə Bəhbudova və döyüş yoldaşları çıxış edərək bu cür tədbirlərin keçirilməsinin xüsusi gənclərə vətəna-torpağa sevgi hissələrinin aşılanması da əhəmiyyətini qeyd ediblər.

Tədbirdə Mədəniyyət Nazirliyinin sifarişli "Səlnaməfilim" studiyasında Milli Qəhrəman Səfiyar Bəhbudov haqqında çə-

kilmis "Qəhrəmanlıq zirvəsi" sənədli filmi nümayiş olunub.

Musiqi məktəbi şagirdlərinin hesabat konserti

Mayın 16-da Bülbülcan adına Şuşa şəhər Uşaq musiqi məktəbi şagirdlərinin 2018-2019-cu tədris ilinin yekunlarına dair hesabat konserti keçirilib.

28 May - Respublika Gününe həsr olunan tədbir Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının Üzeyir Hacıbəyli adına konsert salonunda gerçəkləşdi.

Bəstəkarlar İttifaqının sədri, Xalq artisti, professor Fəridə Əliyeva çıxış edərək qurumun həyata keçirdiyi musiqi layihələri barədə danışıq. Qeyd etdi ki, layihələr ölkəmizin hüduqlarından kənarda da tanınır, əcəbiyyət və mədəniyyətimizə münasibətimizi əks etdirir: "Biz hər zaman gənclərin, xüsusilə də musiqi məktəblərində oxuyan şagirdlərinin təhsilini, dünyagörüşünü, mənəvi dünya-

sını və zövqünü diqqətdə saxlayırıq. Şuşa Uşaq musiqi məktəbi də bizim diqqət mərkəzimizdir. Mütləq şagirdlərin konsertlərini keçiririk". Sonra musiqi məktəbi şagirdlərinin ifasında N. Rüstəmovun "Ana Vətən", T. Quliyevin "Zibeydə", Ə. Abbasovun "Gəndik rəqsi", S. Raxmanovun "Polşin", A. Malikovun "Türk qızlarının rəqsi", "Skers", R. Lovlandın "Adajio", M. Sərtin "Rondo", S. Ələsgərovun "Vətənimdir", Ü. Hacıbəylinin "Ərəb marşı", "Leyli və Məcnun" operasından "Rəqs" və s. əsərlər səsləndirildi. Bütün ifalar alqışlarla qarşılandı.

Sonda məktəbin direktoru və konsertin bədii rəhbəri Rəqif Məhərrəmov çıxış edərək tədbir iştirakçılarına təşəkkürünü bildirdi.

S.FƏRƏCOV

"Oxu bayramı"nda fəal oxucular mükafatlandırılıb

Mayın 15-də Şiyəzəndə ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümü ilə əlaqədar təşkil olunan "Oxu bayramı"nda rayondakı kitabxanaların fəal oxucuları mükafatlandırılıb.

Müsabiqə çərçivəsində 5 fəal oxucu pul mükafatı qazanıb. Bundan əlavə, 4 nəfərə həvaslandırdı mükafat və hədiyyə təqdim olunub. Oxucu tərəfindən oxunmuş kitabların sayı və iştirakçıların mütaliə etdiyi nəşrlər barədə informasiyalıq səviyyəsi müsabiqənin əsas qiymətləndirmə meyarı olub.

Xaçmaz Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Nazim Ağayev bildirdi ki, müsabiqənin keçirilməsinin məqsədi informasiya texnologiyalarının geniş yayıldığı müasir dövrdə mütaliəyə marağı artırmaqdır.

Mərkəzi kitabxananın çərçivəsində keçirilən tədbirdə 3 mindən çox kitab nümayiş etdirilib. Məktəblərin ifadəsi kitablara həsr olunmuş bədii kompozisiya təqdim edilib.

Ümumi humanitar məkan: mədəniyyət, təhsil və elm sahələrində dialoq

Aşqabadda MDB ölkələrinin yaradıcı və elm ziyalılarının XIV Forumu keçirilib

Mayın 15-də Türkmənistanın paytaxtı Aşqabadda MDB üzv ölkələrinin yaradıcı və elm ziyalılarının XIV Forumu işə başlayıb. Tədbirin təşkilatçısı MDB Dövlətlərarası Humanitar Əməkdaşlıq Fondudur (DHÖF). Xatırladaq ki, MDB Dövlətlərarası Humanitar Əməkdaşlıq Fondu İdarə Heyətinin sədri Azərbaycanın Rusiyadakı səfiri Polad Bülbüloğludur.

Forumda mədəniyyət nazirinin müavini Rafiq Bayramovun rəhbərliyi ilə Azərbaycan nümayəndə heyəti iştirak edib. Nümayəndə heyətində Mədəniyyət və Təhsil nazirliklərinin, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının əməkdaşları, o cümlədən C.Cabbarlı adına "Azərbaycanfilm" kinostudiyasının baş redaktoru Ayaz Salayev, Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının direktoru Əlişmehmedov, AMEA Fəlsəfə İnstitutunun direktoru, fəlsəfə elmləri doktoru İlham Məmmədov, Azərbaycan Milli Konservatoriyasının elmi işlər üzrə prorektoru Lala Hüseynova, Bakı Musiqi Akademiyasının tədris işləri üzrə prorektoru Nərimə Quliyeva, AMEA Tarix İnstitutunun elmi işlər üzrə direktor müavini Cəbi Bəhramov və başqaları yer alıb.

Forum "Birlik ölkələrində ümumi humanitar məkan: mədəniyyət, təhsil və elm sahələrində dialoq" mövzusunda həsr olunub.

Tədbirin açılış mərasimində Türkmənistan Prezidenti Qurbanqulu Bərdiməhmedovun forum iştirakçlarına təbrik maktubunu oxunub. Məktubda Türkmənistanın MDB çərçivəsində həyata keçirilən layihələrdə fəal iştirak etdiyi, 2012-ci ildə ölkənin Marı, 2016-cı ildə isə Daşoğuz şəhərlərinin MDB-nin mədəniyyət paytaxtı elan edildiyi diqqətə çatdırılıb.

MDB Dövlətlərarası Humanitar Əməkdaşlıq Fondu (DHÖF) İdarə Heyətinin sədri Polad Bülbüloğlu, Azərbaycan mədəniyyət nazirinin müavini Rafiq Bayramov, digər ölkələrin nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri tədbirdə çıxış ediblər.

Polad Bülbüloğlu çıxışında diqqətə çatdırıb ki, 2007-2018-ci illərdə DHÖF ümumilikdə 735 çoxtərəfli layihənin həyata keçirilməsinə kömək edib, həmin layihələrdə MDB üzvü olan bütün ölkələrdən, habelə Baltıqyanı dövlətlərdən və Gürcüstandan 500 mindən çox adam iştirak edib. 2019-cu il üçün 84 layihə planlaşdırılıb.

Fondun sədri çıxışının sonunda Azərbaycan nümayəndəsi kimi qeyd edib ki, türkmən və Azərbaycan xalqlarının ortaq köklər bağlayır. 2017-ci ildə Türkmənistanın Xalq artisti kimi yüksək adə layiq görüldüyünü deyən Polad Bülbüloğlu vurğulayıb ki, biz qədim oğuzların vahid ələsinə mənsubuq və müxtəlif dialektlərdə olsa da, eyni dildə danışırıq. O, fərdsədən istifadə edərək, ona göstərilmiş etimada görə Türkmənistan Prezidenti Qurbanqulu Bərdiməhmedovə, habelə bütün türkmən xalqına dərin minnətdarlığını bildirib.

Forumun açılış mərasimindən sonra plenar və "Birliyin mədəniyyəti: dialoqun universal dili", "MDB-də təhsil və elm: əməkdaşlığın yeni formaları", "MDB-də kitab il" mövzularında bölmə iclasları başlayıb.

İclaslarda elm, təhsil və mədəniyyət xadimləri MDB məkanında qarşılıqlı fəaliyyətin müxtəlif aspektləri, təhsil sahəsində yeni əməkdaşlıq formatı, gənclərlə iş üzrə innovasiya və mədəniyyətlərarası dialoqun formalaşması məsələlərini müzakirə ediblər. MDB məkanında keçirilən "2019 – Kitab il" ilə əlaqədar kitabların nəşri və oxunması mövzusu da diqqət mərkəzində olub. "Humanitar sahədə Avrsiya əməkdaşlığı" təşəbbüsü çərçivəsində isə xüsusi iclas keçirilib.

Forumda MDB-nin ali orqanları tərəfindən 35 sənəd: ali təhsil sahəsində diplomların tanınması barədə, pedaqoq işçilərin ixtisasının artırılması haqqında, MDB ölkələrinin əmək bazarlarında tələbat nəzərə alınmaqla mütəxəssislərin ixtisas səviyyəsinin artırılması və yenidən hazırlanması üçün 17 ali məktəbə MDB dövlətlərinin baza təşkilatları statusu verilməsi haqqında və sair sənədlər qəbul edilib.

Bundan başqa, forumda MDB-nin əsas dövlətlərarası mükafatı – "Birlik ulduzları"nın təqdimat mərasimi də keçirilib. Mükafata layiq görülmələri arasında Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestrinin bədii rəhbəri və baş dirijoru, Xalq artisti Rauf Abdullayev də var. Forum mayın 16-da başa çatıb.

Əməkdaşlığın genişləndirilməsi məqsədilə fəaliyyət planı hazırlanacaq

Əfqanıstan, Yunanıstan və Meksika səfirləri ilə görüşdə bu barədə razılıq əldə olunub

Mayın 15-də Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev Əfqanıstan, Yunanıstan və Meksikanın ölkəmizdəki səfirləri ilə görüşüb.

Meksika Birləşmiş Ştatlının səfiri Rodriqo Labardini, Yunanıstan Respublikasının səfiri Nikolaos Kanellos və Əfqanıstan İslam Respublikasının ölkəmizə yeni təyin olunmuş səfiri Xeyrullah Səlanay ilə görüşlərdə ölkələrimiz arasında mədəniyyət sahəsində əlaqələr və əməkdaşlığın gələcək perspektivləri, həmçinin həyata keçirilə biləcək layihələr ətrafında müzakirələr aparılıb.

Nazir Əbülfəs Qarayev diplomatlara hər iki ildən bir ölkəmizdə təşkil edilən Dünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu və bu ilin 30 iyun – 10 iyul tarixlərində Bakı şəhərində keçiriləcək UNESCO-nun Dünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyası barədə məlumat verib. Azərbaycanın Dünya İrs Komitəsinə sədrliyinin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Görüşlərin sonunda hər üç ölkə ilə mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi məqsədilə fəaliyyət planının hazırlanması barədə razılığa gəlinib.

Sərgi-yarmarka üçün rəsm əsərlərinin qəbul müddəti uzadılib

Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının birgə təşkilatçılığı ilə elan olunan rəssamların əsərlərinin sərgi-yarmarkası üçün əsərlərin son qəbul tarixi mayın 20-dək uzadılib.

Yarmarkada nümayiş və satış üçün təqdim edilən rəsm əsərləri münisiflər heyəti tərəfindən seçiləcək. Seçilmiş rəsmlər iyunun 17-dən iyulun 17-dək Bakı Ekspo Mərkəzində reallaşacaq azərbaycanlı rəssamların əsərlərinin satış-sərgi yarmarkasında təqdim olunacaq.

əvvəlki sah. 1-də

"Böyük Çöl: mədəni mirası və dünya tarixində rolu"

UNESCO-nun mənzil-qərarqahında Beynəlxalq Türk Akademiyasının təşkilatçılığı ilə forum keçirilib

UNESCO-nun Baş direktorunun Afrika departamenti üzrə müavini Firmin Eduard Matoko forum iştirakçılarını qurumun rəhbəri adından salamlayıb və foruma uğurlar diləyib. O, UNESCO yanında Azərbaycan daimi nümayəndəsinə forumun təşkilinə verdiyi töhfəyə görə təşəkkür edib.

Ölkəmizin Fransadakı səfiri

Rahman Mustafayev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin forum iştirakçılığına ünvanladığı təbrik məktubunu oxuyub. Məktubda "Böyük Çöl: onun mədəni mirası və dünya tarixində rolu" kimi aktual mövzuya həsr edilmiş forumun UNESCO-nun himayədarlığı ilə qurumun mənzil-qərarqahında keçirilməsinin türk etnosunun qədim tarixinin, türkdilli xalqların bəşər sivilizasiyasında misilsiz

rolunun təbii baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyi vurğulanıb. Forum çərçivəsində bəşər sivilizasiyasına xüsusi töhfələri ilə tanınan mənzil-qərarqahında keçirilməsinin türk etnosunun qədim tarixinin, türkdilli xalqların bəşər sivilizasiyasında misilsiz

sinin məmnunluq doğurduğu, klassik Azərbaycan poeziyasının da ictimai-fəlsəfi fikir tariximizdə şairin müstəsna yeri nəzərə alınaraq 2019-cu ilin ölkəmizdə "Nəsimi il" elan olunduğu diqqətə çatdırılıb.

zaman dənizə getmək, dəniz həyatında əsər yazmaq arzusu tərk etməyib. 50 yaşından etibarən bu arzusuna yetişən yazıçının "Sualtı dönüşlər" əsəri də bu sevgidən yaranıb.

Sonra qocaman ədib səhnəyə dəvət olundu. Elə xoş xatirələrlə bol sözlü-nəğməli söhbətlər də bundan sonra başladı. Səbəbkən ilk olaraq AYB-nin sədri, Xalq yazıçısı Anar təbrik edib. O, Yusif Həsənbəylin ədəbi mükəmməliyi və yaradıcılığının xüsusiyyətləri ilə bağlı düşüncələrini bölüşdü.

Milli Məclisin deputatı, akademik Nizami Cəfərov Yusif Həsənbəylin yaradıcılığını təbrik etdi. Dedi ki, onun əsərləri həmişə maraqla qarşılanıb. Şeirlərdən insan kimi yaşamağın, qocalmamağın düsturu var. Bu şeirlərdə dərin, ekoloji mühit, insan təbiəti öz əksini tapır. O, yaradıcı əsərlərlə yaşayır, qəhrəmanlarını duyur, hiss edir.

Tədbir boyunca xalq artisti Gülyaz və Gülnarə Məmmədovlar, Əməkdar artist Gülsün Əliyeva və gənc xanəndələr şairin sözlərinə yazılmış mahnıları ifa etdilər. Xalq artisti Eldost Bayram müəllifin şeirlərini səsləndirdi. İfaçılar Azərbaycan Televiziyaşının Ə.Dadaşov adına Xalq gəli alətləri ansamblı müşayiət edirdi.

Lale AZƏRİ

"Ümidvaram ki, dövlət xadimlərinin, tarixçilərin və türkoqoloqların iştirakı ilə türk dünyasının ortaq mədəni-mədəni dəyərlərinə dair fikir mübadiləsi və müzakirələrin aparılacağı bu forum türkdilli ölkələr və xalqlar arasında əlaqələrin daha da dərinləşməsinə töhfə verəcəkdir. Təbii isrimizin araşdırılması sahəsində ardıcıl fəaliyyət göstərən Beynəlxalq Türk Akademiyasının təşəbbüsünü təqdir edir, forumun işinə uğurlar arzulayıram", - deyə Prezident İlham Əliyevin məktubunda bildirilib.

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Gülməhdiyeva çıxış edərək bildirib ki, keçmiş hadisələrdən ibarət götürərək gələcək nəsillər üçün daha yaxşı bir gələcək qura bilərik. Bunun ən parlaq misarı ölkələrimizin bir Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradılan "Bakı Prosesi"nin bir hissəsi kimi Bakıda keçirilən Dünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumudur. Bu günlərdə beşinci dəfə keçirilən forum çərçivəsində "Türkdilli ölkələr arasında dialoqun qurulması"na "Böyük İpək Yolu"na mövzusunda dəyirmi masa təşkil olundu. "Tədbirdə türkdilli xalqların mədəniyyətinin inkişafı, onun dünya mədəniyyətinə töhfələri müzakirə edildi. Böyük İpək Yolu boyunca çox sayda türk dünyası miraslarını müşahidə edə bilərik. Təəssüf ki, bu mirasların bəziləri, işğal edilmiş Dağlıq Qarabağda olduğu kimi, təhlükə altındadır. İnənəm ki, səylərimiz türk dünyasının vacib miraslarının qorunması üçün birləşdirilməlidir".

G.Əfəndiyeva qeyd edib ki, türk xalqları Avrsiya qitəsinin formalaşmasında mühüm rol oynayıblar. Qədim Böyük İpək Yolu forum fəaliyyət göstərməsi üçün tolerantlıq, sülh və anlaşma şəraitinin yaradılması vacibdir. Türk xalqlarının tarixində müxtəlif mədəniyyətlərə və inancılara qarşı böyük tolerantlığın müşahidə olunur. Tarix boyunca türk xalqları eyni vaxtda və ya ardıcıl olaraq xristianlıq, yəhudilik, buddizm və islam kimi universal dünya dinlərini praktikada tətbiq ediblər. "Məndə sığır iki cahan, mən bu cahanı sığmazam" deyən İmadəddin Nəsimi o dövrün bəzi insanların nə dərəcədə fəlsəfi düşüncəyə malik olmasının göstəricisidir.

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti bildirib ki, Qazaxıstan Respublikasının birinci Prezidenti Nursultın Nazarbayevlin irəli sürdüyü "Böyük Çöl" konsepsiyası coğrafi cəhətdən, eləcə də mədəniyyət baxımından geniş sahəni əhatə edir. Konsepsiya ümumi fikirləri qoruyan və yaymaqda kömək edə biləcək bir yanaşma irəli sürür. Forumun mövzusunun ümumtürk tarixinin və onu dünyaya təqdim etmək yollarının əsas mərhələlərini göstərən "Böyük Çölün ədəbi inkişafı"na verdiyi töhfələrdən bəhs edən R.Hüseynov həmin dövrlərdə fəaliyyət göstərmiş tarixi və dini-fəlsəfi cərəyanlardan danışdı.

Forumun plan müzakirələrində müxtəlif ölkələrdən olan tədqiqatçılar Böyük Çölün əhatə etdiyi türkdilli xalqların tarixi, mədəniyyəti, dünya mədəniyyəti xəzinəsinə töhfələri ilə bağlı fikirlərini bölüşdülər. Müzakirələr zamanı "Türk tarixi" xəritəsi təqdim olundu.

olmasının 150 illik yubileyi, Mustafa Kamal Atatürkün milli mücadiləni bəşər sivilizasiyasında 100 illiyi qeyd edilib.

Forumun "Türk sivilizasiyası və onun dünya mədəniyyətinə töhfələri" adlı panelində Azərbaycanın Macarıstandakı səfiri, professor Vilyayət Quliyev, Milli Məclisin deputatı, akademik Rafael Hüseynov və Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodiki və İctimai-Sənaye Mərkəzinin direktoru, siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru Asif Usubaliyev çıxış edərək "Böyük Çöl" konsepsiyası, bu məkandakı dəyərlər, tendensiyalar, azərbaycanlı mütəfəkkirlər haqqında fikirlərini bölüşüblər.

Paneldə İmadəddin Nəsiminin fəlsəfi düşüncələri, onun təsir dağalarının Orta Asiyadan Qafqaza, Anadoludan ərəb ölkələrinə qədər yayılması diqqətə çatdırılıb. Nətiqələr öz dövrünün ensiklopedik şəxsiyyətlərindən olan Əhməd bəy Ağaoğlu, Mustafa Kamal Atatürkün türk xalqlarının mədəni irsi və dünya tarixində rollarından söz açıblar. Böyük Çöl və İpək Yoluun hər birinin globallaşma, eləcə də mədəniyyət transformasiyasının reallaşması üçün məhsuldar bir mühit yaratmasından danışılıb.

"Böyük Çöl, eləcə də Böyük İpək Yolu hər biri özliyinə də ayrıca bir müstəvirdir ki, orta əsrlərdə globallaşma, onun başlıca bəhrələrdən olan mədəni transferin reallaşmasına çox mühüm mühit yaradıblar. İmadəddin Nəsiminin yaradıcılığı və şəxsiyyətinin təmsilində bu qanunlar öz əyani təsdiqlini tapır". Bu sözləri akademik Rafael Hüseynov söyləyib. Orta əsrlər boyunca Nəsimi tarənnümlülərinin Böyük Çölün ədəbi inkişafına verdiyi töhfələrdən bəhs edən R.Hüseynov həmin dövrlərdə fəaliyyət göstərmiş tarixi və dini-fəlsəfi cərəyanlardan danışdı.

Forumun plan müzakirələrində müxtəlif ölkələrdən olan tədqiqatçılar Böyük Çölün əhatə etdiyi türkdilli xalqların tarixi, mədəniyyəti, dünya mədəniyyəti xəzinəsinə töhfələri ilə bağlı fikirlərini bölüşdülər. Müzakirələr zamanı "Türk tarixi" xəritəsi təqdim olundu.

Söz, dəniz, musiqi...

Mayın 15-də Beynəlxalq Müğam Mərkəzində Azərbaycan Yazıçılar Birliyi'nin (AYB) üzvü, şair, dramaturq, lərcüməçi, Əməkdar incəsənət xadimi Yusif Həsənbəylin yaradıcılıq gecəsi keçirilib.

Tədbirdən əvvəl jurnalistlərə açıqlama verən şair bildirdi ki, bu görüş onun yaradıcılığına qiymət verən oxucuların qarşısında bir hesabatdır. "Bu yazıma kimi yazıb-yaratdığımın görə özümü xoşbəxt hesab edirəm. Bir də ona görə xoşbəxtəm ki, mənim 200-dən çox şeirimə tanınmış bəstəkarlarımız Arif Məlikov, Rustam Hacıyev, Elza İbrahimova, Oqtay Kazımi, Ramiz Mirişli musiqilər bəstəleyib".

Şən və pozitiv notlar üzərində qurulan gecənin aparıcısı, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, tədqiqatçı Gülhüseyn Kazımlı Yusif Həsənbəylin yaradıcılığı və ədəbiyyata gəlişi haqqında qısa məlumatı diqqətə çatdırdı. Qeyd olundu ki, ürayində dənizlə böyük məhəbbət olan şair 1932-ci ildə Quba rayonunda doğulub. Dənizçilik məktəbinə daxil olsa da, müəyyən səbəblərə görə təhsilini yarımcı qoyub. Amma onun qəlbinə həç

əvvəlki səh. 1-də

Otan ay yazıçı-dramaturq Elçinin "Şeytan əməlləri" tamaşasının premiyası oldu. Azərbaycan Dövlət Akademik Rus Dram Teatrında səhnələşdirilən pyesə tanınmış teatr rejissorları, illərdən bəri Finlandiyada yaşayan soydaşımız Kamran Şahmardan quruluş verib.

Çağdaş Azərbaycan teatrında absurd teatra seyrək müraciət olunsada, rejissorlar bir qayda olaraq, xarici ölkə dramaturqlarının əsərləri əsasında belə tamaşalar qururlar. "Literaturnı Azərbaycandan" dərjəsinin ötənlik 8-ci nömrəsində dərc olunan (Natevan Xəlilovanın tərcüməsində) pyesin özünü müəlif üchissəli absurd kimi təqdim edib. Üstəlik, pyesin ilk səhnəsinin baş ucunda öz qeydləri ni yerləşdirib: "Bu janrın təyini bütövlükdə quruluşçu rejissorun seçiminə asılıdır: bu pyesi həm komediya, həm faciə, həm də tragikomediya kimi təsvir etmək olar. Məncə, qarışıq janrlardan da istifadə etmək olar: birinci hissə - sürrealizm, ikinci hissə - klounada, üçüncü hissə - qrotesk və t. a. İstənilən halda pyesin adı ilə ifadə olunan məzhi - "Şeytan əməlləri" - estetik-bədii xətt kimi ilk baxışda müstəqil görünən öz pərdəsini birləşdirməlidir".

Beləcə, müəlif rejissorla tamaşa ilə bağlı ipucu verir. Tamaşaya pyesi oxuduqdan sonra baxdığımızda görə də deyirik ki, Kamran Şahmardan Elçinin bu ipucu təkliflərindən məharətlə bəhrələnilən (məyayen məqamlarda tamaşanın yönünü absurddan aralayib postdramatizmə aparır, amma oyunu quran ibləndirə, hər şey ola bilər), pyesin mətninə, dialoqlara toxunmadan bizim teatr məkanımız üçün yeni nüanslarla dolu tamaşa hazırlayıb. Üstəlik, "Şeytan əməlləri"ndə janrın qarçivəsi də sinib: səhnəyə təkcə film estetikası gətirilməyib, iri monitor quraşdırılmayıb. Tamaşa əsl film kimi başlayır. Ekrandakı titrlər absurdun nə olduğunu və səhnədə kimləri görəəcəyimiz barədə məlu-

İnsan şeytan əməlinə qoşulacaq qədər acizdirsə...

mat verir. Filmdən hələlik bu qədər...

Tamaşanın hər səhnəsində, aktyorların hər sözündə şeytan oyununa gəlməyə dair işarələr var. Təsvür edin, övladları böyüyüb ailə qurduqdan sonra ayrı yaşayan ortaqşılı Kij (Rüfət Nəzərov) və Qadin (Əməkdar artist Mələk Abbaszadə) səhər yuxudan dururlar. Evdə işiq yoxdur. Bu azmız kimi, günəşə baxmıyıb. Ətraf zülmət kimi qaralıqdır. Amma telefonla hələlik tutduqları övladları, dostları deyir ki, həyat öz qaydasında davam edir: işiq da yanır, şəhərdə günəşli bir gündür. Bu qəşqinlik azmız kimi, Qadının ağılına qəribə fikirlər gəlir: görəsən, Allah niyə Şeytanın Cənnət bəgəsinə izin verdi? Görəsən, Allah güclüdür, yoxsa Şeytan? Ətraf edək, insanın nəinki kimənsə, hətta özündən də bu saşaq suallara cavab istəməsi heç də uşurlu, ağılabatın cavabları, həmin cavablardan dolayısi fikirlərlə sonulanmır.

Olmaş, qəlb qarənlik olanda belə fikirlər doğulur? Yoxsa əksinə, bu fikirlər qəlbə qarənlik gətirir? Bu azmız kimi, Kij ilə Qadin öz yataqlarında müxtəlif maskalar tapırlar. Əvvəlcə düşüncələr ki, tapdıqlarını dünyanın nələrini bəbə edən unudublar.

Halbuki Qadının dəqiq yadındadır ki, uşaqlar gedəndən sonra evi yığışdırıb və artıq heç nə tapmayıb. Alaqaqlarıda Kij ilə Qadının sul du dialoqudu daha yaxşı izləmək, aktyorların, xüsusilə də Mələk Abbaszadənin mimik ifadəsində daha aydın görmək üçün quruluşçu rejissor daha bir kinematografik priyomdan bəhrələnir: səhnədə iştirakçılar barəbər daha bir personaj da var - qəhrəmanların arasında baş verənları canlı yayımla ekrana ötürən operator. İndi kim desə ki, teatrdə xırd mimik izləmə, incə jestlərə ehtiyac yoxdur, Şeytan əməlləri" əksini sübuta yetirəcək.

İkinci hissənin qəhrəmanı XXI əsrin görkəmli Pianoçu (Xalq artisti Məbud Məhərrəmov) öz düşüncələrini tamaşaçı ilə paylaşır. Düzüdü, o, Allah ilə Şeytanın hünerini müqayisə etmir. Çünki buna ehtiyac da yoxdur: "Bəşəriyyətin ən böyük kəşfi - biri gülən, digəri isə ağlayan iki maskadır. İnsanlar işe bu iki maskaya milyardlarla maskanı işığışdırırdı. Məsələn, mənim 17 maskam var. Yox...! Yox...! İyirmi üç! Mənim iyirmi... üç?... Yox, bir...! İyirmi bir maskam var! Mən bu maskaları sevirməm! Mən bu maskalarla yaşaya bilmərim!".

Hesabla diqqətli tamaşaçı bu məqamda dikkətməlidir. Kij ilə Qadının yataq otağında peyda olan maskalar Maestronun unutuğu, ya da təkam-seyrək təxdiqi maskalardan olmasın ki? Maskalanmaq ələ ibləsənəlikdən xəbər vermək? Məncə də...

Maestronun səhnələrində kinematografik priyom tamaşaçının köməyinə gəlir. Videoqəşqis sayəsində qrim otağında, gərək səhnəxanasında Pianoçunun söylədiyi monoloq səhnədəki ekrana çıxır.

Nəhayət, tamaşa-triptixin üçüncü hissəsi başlayır. Başlayır deyəndə ki, "Şeytan əməl-

lərik etmək üçün gəlsələr də, Ərin, ya Arvadın doğum günü olduğunı qəşqirirlər. Bu məqamda Şeytanın əməli məişət, kişi-qadın müstəvisində davam edir: dostun (rəfiqənin) halalına haram gözle baxmaq cəhdləri qəbər. Düzüdü, həm pyesdə, həm də tamaşada bu meyl çox məharətlə, incə ştrixlə verilib: amma nəfəsin dərmdən hadisələri izləyən seyrçi bunu görür. İblisənəlik özü də xirdalır: hər kəs hardansa evə soxulmuş qəribə böcəyi (tamaşaçı onun yalnız vizuallınsı eşidir) şappıldadıb öldürməyə, ya da heç olmasa, mən-

ləri" fasiləsiz oynanılır. Yalnız teatrın gənc aktyorlarından ibarət kordebalet (raqsların quruluşcusu - Xalq artisti Kamilla Hüseynova) çıxışı, Şeytanla İnsan qarışığı, törəməsi kimi nəzərdə tutulan Aparıcı - Şeytanın hissələrarası şou-monoqu bir əhvalatın bitib o birisinin başlanğıdından xəbər verir.

Üçüncü hissənin qəhrəmanları - Ər (Teymur Rahimov) və Arvad (Bella Safina) səhnədə olduqları zaman boyunca həmin gün kimin doğum günü olduğunu aydınlaşdırmağa can atırlar. Birinci hissədən tanıdığımız Kij və Qadin da onlardan birini (bəlkə də hər ikisini?)

zildən uzaqlaşdırmağa çalışır. Bu yerdə tamaşanın əvvəlində iri monitordakı titrlər bu səhnə əsərinin dünya şöhrəti ispan kinorejissoru Luis Buniuelə ithaf edildiyi barədə qeydi xatırlayır. 1972-ci ildə "Oskar" a layiq görülmüş, süjetində güclü sürrealistik duyulan "Burjuaziyənir" filmi nirsə təsiri də məhz üçüncü hissədə duyulur. Amma düşüncərsən: görən, insanların bir-biri ilə dil tapmasında da ibləsənəlik mane olur.

Aktyorlar böyük təmin və daxili heyret sərgiləməklə öz rollarının öhdəsindən gəlirlər. Lakin onların arasında bir nəfəri - Aparıcı rolunun ifaçısı

gənc aktyor Zaur Terequlovu xüsusi qeyd etmək lazımdır. Gah Şeytanın təccəssümü, gah digər personajları andə edən Kuklaçı, insan tələflərə öz düzəlişini verən biri kimi görünən Aparıcı rolunda çıxış edən aktyor qrimi, jestləri, cillalı hərəkətləri, sas təmbrini dəyişməklə indiyədək filmlərdə görülmüş İblis obrazlarında bəhrələnməyi bacarıb.

Təbii ki, "Şeytan əməlləri"nin fərqli, mükəmməl tamaşa halına gəlməsi müəlif, quruluşçu rejissor və aktyorlara yanaşı dekor və geyim üzərində gəlmış rəssam Valeri Polunovskinin (Rusiya), videoinstalyasiyanı qurmuş Aqil M.Quliyevin, musiqi tərtibatçısı Əməkdar mədəniyyət işçisi Vladimir Neverovun əməli şəkəsidir. Konsert salonlarında o qədər də çox eşitmədiyimiz Maks Rixter, Stelvio Cipriani, Cüzpepe Tartini, Rixard Vaqner və Aleksandr Skriyabinin əsərlərindən seçmələr tamaşada səslənir.

Adətən "Şeytan əməlləri" saşaq tamaşalarla tamaşaçının marağı kütləvi olur. Gərəkəndə də bu tamaşa düşüncə, dünyanın gərşisini anlamaq, qəlbini ziyasını ibləsənəlikdən qorumaq istəyən tamaşaçı işğındır. Seyrdən sonra da günlərlə baxdığımız tamaşa barədə dərli düşüncələrə dalmaq istəyən tamaşaçı təkcə gözələri ilə deyil, həm də quqları, qəlbə və düşüncəsi ilə "Şeytan əməlləri"ni seyr etməlidir.

Hər pyes dramaturqu sualı, hər tamaşa isə rejissorun həmin səsə cavabıdır. Odu ki, Elçin dramaturquyunda şeytan otağı "bəşəriyyəti niyə şeytana uysun" absurd suala Kamran Şahmardan təmkinli, müəyayen qədər də soyuqcaqlı (bigənə də demək olar) cavab verir: "dünya belədir, qarışqdır: qəlb ətsən də, sevsən də, inkar etsən də..."

Gülçahan MİRMƏMMƏD

"Nəsimi işığında" nura boyanan ədəbi-musiqili axşam

Beynəlxalq Muğam Mərkəzində "Nəsimi işığında" adlı ədəbi-musiqili axşam keçirildi. "Nəsimi illi" qarçivəsində mayın 13-də gərəkşən konsertdə tanınmış müğənni, Xalq artisti Eyyub Yaqubovun ifasında bir-birindən maraqlı musiqi nömrələri dinləyicilərin könlünü oxşadı.

Gecədə Mikayıl Müşfiq, Hüseyn Cavid və digər şairlərin sözlərinə bəstələnmiş mahnılar, aktyorların musiqilərlə Nəsimi poeziyasından söylədiyi qəzəllər tamaşaçıları öz düşüncələri ilə baş-başa buraxırdı.

Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin səhnəsində ilk dəfə çıxış etdiyi deyə müğənni bildirdi ki, böyük şair Nəsimi ilə bağlı layihə işləmək ələ də asan deyil: "Bu ədəbi-musiqili gecə mənim ideyam idi və layihənin rəallaşmasından çox məmnunam. "Nəsimi illi" qarçivəsində musiqi dostlarımızla ərsəyə gətirdiyimiz bu programın məqsədi Nəsimi işığında düşüncələrimizi insanlarla bölüşməkdir. Bu gecəni Nəsimi poeziyası üzərində bir aktyorun tamaşası da adlandırmalıdır. Çox sevinərik ki, bu gün müəyayen dərəcədə Nəsimini duyub bilərik. Bəşəri ideyalarla xidmət edən böyük mütəfəkkirin dühəsinə bölüşmək hər birimizin borcudur. Bilirsiniz ki, muğam sənətinin ustalarından sayılan, Xalq artisti Əlibaba Məmmədovun "Humayun" ansamblında uzun müddət çalğışsam. Muğamın ruhuna bələd olduğum üçün özümlü bu səhnədə çox rahat hiss edirdim".

"Küllü-zaman işgə saat yarım" təəssüratı ilə təmamlanan konsert programında musiqicilər ifran musiqisi, insan və zaman əlamətlə tamaşaçılara Nəsiminin qəzəllərində onun hüfüt-dəris və haqq aşığı obrazları ilə yanaşı, bir də arif şəxsiyyətinin cizgilərini daha qəbərək şəkildə nəzərə qarşırdılar. Bu konsert həm də Eyyub Yaqubovun klassik ədəbiyyat haqqında bilğislinin nə qədər geniş olduğunu nümayiş etdirirdi. Bir sözlə, saat yarım ərzində Nəsimi işığında yığışmış dəvətilərə aqah oldu ki, bu nürda müğənninin də öz payı var.

Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin səhnəsində növbəti dəfə Nəsiminin söz ümmərlərindən damlalar səpildi, Azərbaycan musiqisinin möhtəşəmliyi nümayiş olundu. Bu söz, musiqi karvanına qoşulanlar Eyyub Yaqubovla birlikdə hər zaman dinləyicilərin zövqünü oxşayan "Hicaz" ansamblına öz alışıqları ilə qarışılırdılar.

LALƏ

Tanınımış cazmen, pianoçu, bəstəkar, Xalq artisti Salman Qəmbərov bu il 60 illik yubileyini qeyd edir. Onun musiqi yolunu seçməyi heç də təsədüfi deyil. Xalq artisti, opera müğənnisi Hüseynova Hacıbəyovun nəvəsidir. Vəldiyənləri də musiqi ilə məşğul olublar.

Mayın 13-də R.Behbudov adına Dövlət Mahni Teatrında Azərbaycan cazının canlı əfsanəsinin 60 illik yubileyinə həsr olunan "Cazin yazı" adlı gecə keçirildi. Caz ifaçısı Tofiq Həsənsəy çıxış edərək bildirdi ki, otan əsrin 60-cı illərində Azərbaycan caz musiqisində Vəqif Mustafazadə, Rafiq Babayev yaradıcılığı əsas yer tutdu: "90-cı illərə qədər ölkəmizdə bir neçə caz festivalları təşkil edilib. Lakin ölkə həyatının mürəkkəb illərində bu sahədə bir qədər boşluq yaranıb. Ən əsası isə, gənc musiqiçilərlə yaşlı nəsil ifaçılar arasında körpü yox idi. Sonranda bu körpü Salman Qəmbərovun təmsilində yarandı. Öz dəst-xəttini yaradan Salman Qəmbərov bu gün Azərbaycan cazını dünya səviyyəsində təbliğ edir".

Gecənin təşkilatçısı, Əməkdar incəsənət xadimi Cahangir Səlimxanov bildirdi ki, bu gün Salman Qəmbərov yaradıcılığı caz sənətində 3-cü yoldur - Vəqif Mustafazadə və Rafiq Babayevdən sonra yaranan yol. Qeyd olundu ki, yubilyar ad gününü geniş şəkildə qeyd etmək istəməyi üçün bu gecə ona caz ifaçılarının bir hədiyyəsidir: "Konsertin "Cazin yazı" adlanmasında təsadüfi deyil. Bunun anlamı cazda qol-budaq atan yeni gəncliyə işarədir və bu gün Salman müəllimi gənc caz ifaçıları öz çıxışları ilə təbrik edəcəklər".

Daha sonra yubiley gecəsi konsert programı ilə davam etdi. Gənc ifaçılar, sənədə eşzünü dəyənlər və əlbəttə ki, yubilyarın fəsa, Ənanəvi, etno-cəz üslubunda olan hər çixış və solo ifaları, improvizasiyalı tədbirə qatılan caz həvəskarları tərəfindən böyük alqış və sevgilərlə qarşılandı. Gecədə "Çənəşi" estrada folklor ansamblı ilə yanaşı, səhnədə Əməkdar artist Tofig Cəbbəzov, pianoçda Elbay Məmmədov, Nicat Aslanov, sintezatorda Aşin

"Cazin yazı"

Xalq artisti Salman Qəmbərovun 60 illik yubiley gecəsi

Əlizadə, nəfəs alətində Firudin Həmidov və digər musiqiçilər bir-birindən gözəl kompozisiyalar təqdim etdilər.

Yubileyini yığcam, dostların əhatəsində qeyd edən Xalq artisti ilə qışa söhbət etmək imkanı oldu.

- Maraqlıdır, yubiley konsertinizdə ilk olaraq gənclər səhnədən sizə təbrik etdilər...

- Bəzən deyirlər ki, biz gedəndən sonra sənəti kim davam etdirəcək və yaxud filankəs getdi, onunla da hər şey bitdi. Bu cür yanışma ilə zıllaşmaq olmaz. Caz musiqisi Azərbaycanca 30-cu illərdən necə inkişafa baş-

layıbsa, bu gün də onun layiqli davamçıları olan gənc nəsil yetişməkdədir. Bu konsertdə cazla məşğul olan gənclərin hələ az bir hissəsi iştirak edir. Çoxu müxtəlif ölkələrdə səfərlərdə, festival və konsertlərdədir və bu da mənə çox sevindir. Çox şadam ki, bu gün gənclər caz sənəti və mədəniyyətimizi təbliğ edirlər.

- Yubileyinizi, demək olar, gizli şəkildə qeyd edirsiniz...

- Bu xarakterimdən irəli gəlir. Bir gün dostlar yığışaraq belə bir konsert təşkil etdilər. Tədbiri dostların təbriki də adlandırmaya olar. Məncə, əsas olan işimiz və bu sahədəki nailiyyətlərimizdir.

Dövlət başçısı İlham Əliyevin sərəncamı ilə Xalq artisti fəxrı adına və Prezident mükəfatına layiq görülmüşdür. Buna görə Prezidentimizə, mədəniyyətimizə daim diqqət və qayğısını əsirgəməyən Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya təşəkkürümü bildirirəm.

- Ad günlərinizdə ən çox nələri, hansı xatirələr yadınıza düşür?

- Hər zaman anamı xatırlayıram. O, həmişə sənətdə və həyatda mənə dəstəkləyirdi. Musiqi sahəsinə gəlişimə, bu sahə ilə məşğul olmağıma da çox inəclik yarırdı. Bir də müəllimlərim, unudulmaz pədaqoq İsmayil Hacıbəyovu və həyatda mənə dəstək olmaları xatırlayıram.

- Sızca, caz nədir?

- Caz mənim üçün azadlıqdır, sərbəstlikdir, həyat tərzidir. Mənim həbbim də cazdır, peşəm də cazdır.

- Sevgilərinizə ürək sözlünüz...

- Əslində, dostlarımla tərəfindən belə bir yubileyin keçirilməsi çox gözəlməz oldu. Konsertdə iştirak edən dostlara, konsertin texniki heyətinə, işıqlandırma və təbrik edən media nümayəndələrinə minnətdarlığımı bildirirəm.

LAZƏRİ

Lənkəran teatrında iranli rejissorun tamaşasının premiyası

Mayın 14-də Lənkəran Dövlət Dram Teatrında iranlı dramaturq Bəhrəm Beyzayını "Senem" faciəsi əsasında hazırlanmış tamaşanın premiyası keçirilib.

Tamaşanın baş qəhrəmanı Senemar dünyaya məşhur memardır. Həm zalımlığı, həm də xeyir-xahlığı ilə ad çıxaran Nöman adlı arəb oltaynı öz əyalətində tay-barabarı heç yerdə olmayan böyük bir saray tikdirmək arzusunə düşür. Bu məqsədlə o, Senemarı ölkəsinə dəvət edir. Senemar hər kəsi təccəlləndirəcək bir saray tikəcəyini sütləncə söz verir. Nömanın ətrafındakı adamlar isə memarı sultanın gözündən salmağa şay göstərilir. Nöman şah belə bir sarayın təkrarı olmasın deyər Senemarin qatlına fərman

verir, son nəticədə memarı tikdiyi sarayın üstündən yere atdırır. Lakin daha sonrakı səhnələrdə tamaşaçı Senemarin qanının yerdə qalmayacağına əmin olurlar...

Tamaşaçılar tərəfindən maraqla qarşılanan səhnə əsərinin rolları Xalq artisti Qəbi Quliyev, Əməkdar artist Süccəddin Mirzəyev, Sayad Əliyev, Ayvur Əhmədova, Emin Fərzuliyev, Rəuf Zeynalov və Amil İbrahimli ilə edirlər.

İranlı rejissor Qərib Mənuçehrinin quruluş verdiyi tamaşanın səhnə tərtibatçısı rəssam Turlan Sadıqov, musiqi tərtibatçısı Fərahim Fərovcıdır. Qeyd edək ki, 2015-ci ildə iranlı yazıçı Bəhrəm Beyzayının "İlan Sultan" əsəri iranlı rejissor Xeyrullah Tağıyanın quruluşunda Lənkəran səhnəsində tamaşaya qoyulub.

Ərz edim ki, bu yazımın başlığını "Hacıbəyli Soltan" ("sultan" anlamında) kimi vermək xeyalına da düşdüm... O başlıqdan danışmağımın "bəiskar"ı bu bəstəkarın öz şəçərə doğması – ümumi-ürk-ümumişılman musiqi mədəniyyətinin (tək ele musiqini?) şahənşahi Üzeyir bəy Hacıbəyli...

Məncə, bu növbəti Hacıbəyli dahiinin özü də, öz ecazkar "Karvan" imza-sarbanlığıyla, dihsik keçənsəklərimizdən sonusq gələnlərimizə səfər edən Azərbaycan musiqi mədəniyyəti qatırına lokomotivlik haqqına layiq cəğdaşlarından bir nəçəsina "məne" olub...

Konkret bir sənətkarın bağlı (yə srf mədəniyyət ehtivallı) bu "məne"yə mənə qısa sürəlik "mili siyaset" mövzusunə çəkdi.

Bəle ki, düz yüz ildir (1918-dən) əzi major, çox minor notlarla yola verildiyin mayların 101-cisinə təsadüf edən bu yazımı "İnsallah, 1919-unqu aydınlığa aparar" ümidilə, bir qədər "xronoloji" girş və bir neçə "sosioloji" sualla davam etmək istəyirəm. Həm də bu böyük bəstəkarın başa çatdırı bilmədiyi bir operasında ki doqquz dəqiqə yarımlıq "Karvan" simfonik parçasını əsrərarəngiz melodiyaları fonunda. Gümanımca, bu yozu da ele o xronometrajda olacaq.

KORİFEY HACIBƏYLİLƏRDən –

Musiqisevərlər –

Şuşa kökenli

Soltan Hacıbəyovun 8 may (1919) doğulmuş olduğunu yaxşı bilir, həssas oxucularımızda bu yazımın nədən 9 gün sonraya saxlanıldığını fərqləndirmə olmasın olmasın, yaqin. Bəs, bu fərdi "gəclim"imizə səbəb olan o məlum və müəmmali ictimai "Şuşa İŞGƏLİ" günlərinin artıq 10 000-ə gətməsinə (özü də "Karvan"ı mühtəşəm polifonik dinamikaya qeyri-adekvat ritmlərlə) 5-10 həftə kəlməsi məsləhəti necə? Yəni, bəyəm biz həmiləqləmi bu toplumsal "həşab"atın, milli-deqradativ gedişatın fərqləndirəyik? Xüsusən də, maraqlıdır, görəsən, son vaxtlar antoqonist "tərəflər" bölünüb, elektron media-məkənimizi işğal etmiş siyasətpərvər mühasiblər ordusu, hətta bəzi biznespərvər mühasibləri belə narahət edən bu haqq-"həşab"ın nəçəyə başa gəlməsi və nəyə "bərabər"liyi haqda da düşündürmü? Ya beləki, 10 000 gündün "dəbatda mən uddum!" eforiyası, "məndən ötdü, opponentinə deyildi" "qələbə"siə kifayətlənib, Qarabağ adlı bu

növbəti, ən yeni ərazi qırıqıqımı da tarixi İrəvan-Zəngəzursayağı ümmümlü heysiyyət qırıqlıqlarını "bank"ına ərməğan etmək istəyirik?...

Yazılı arxivlərimizə baxaq, yəralı yaddaşlarımızı oyadaq, ötan yüzilliyin ilk onilliyindəki mətbu oyanış dinamikasını, publisistika hədəflərini xatırlayaq, sonrakı bolşevizm repressiyası, sosializm və müharibə "bəşlik"ləri arasını saf-pürək edək və görək elementar müqayisələr nə söyləyir? Bu xeyali söyləntilərdən biri də bu deyilmi ki, oxvatlar o baba-sənətkarlar o sayaq təbliğ-təşviqati sənət əsərləri yaradırlar, öz müstəqil bəşliklərimiz və doğma (!!) müharibəmizə isə bu sayaq...

Bu ən müasir şairlərimizdən birinin "Tutak neyləyibse canı, da Sürüden uzaqda yuxu tutubdur" mitsəllərini bu mələbə epigrafla gətiribən deyim ki, bizim o cəğ edib-bəstəkar-rəssam babalar necə yazıb-bəsləyib-çəkirdilərsə, oxvatlı əsgər-zabit-komandir babalar da

(əsəlinə, üç-dörd il öncə milli qaymağını repressiya məşinəsinə verib, ayrılanışdırılmış Azərbaycan xalqının milli mənəfiyi üçün "bir köynək uzaq" olan) 1941-45 müharibəsini müqəddəs savaş hesab edirdilər. Bu "həşab"dakı xallardan bir nəçəsi də Soltan Hacıbəyova məxsus. Bu müəllif o müdhiş repressiya faktlarını, kiçik əmriöglü Ceyhunun mühacirət həyatı seçiminə görə, böyük əmriöglü Üzeyir bəyə hər fürsətdə edilən təziqlərlə bəxməyaraq, sadə azərbaycanlı əsgərlərin çoximləti zər-zəvətli yökü altında uzun yolları yaxın, xeyalları canlı baxım edən dəvələri...

Sənət də bəşərin ən qədim olayı, əbədi gərəvidir, siyasət də. "Müharibə"ni də bu paralelə daxil etsək, sənət adamları xalqı daim aydaş saxlayan, hər "qarşıqlı"da qələbə hissi təbliğ-təşviq edən düşüncə müharibəsi aparmalıdır...

Bax bu an –

Fondakı –

ilahi-idillik musiqi taktlarının an yuxa, an inco-inci bir məqamı fikrimi ...həm də riyalar, qəlp işdəklər işlətili siyasətdən alıb, zi-yalar, qəlp-könlü mayalı sənət aləminə yönəldir.

Bəli, qeyri-adi istedad yögurümü Hacıbəyli bəstəkarının bu növbəti ismi bizim milli musiqi mədəniyyətimizi ümumdünya arenasında da şöhrətləndirməkdə olanırlardır. Özü də, belə demək mümkünsə, "altruist" qismində, istedad və qeyri-adi qabiliyyətinə bələd olan SSR-in "məzlum" xalqlarından birinin sifarişli.

Bəle ki, "Kəmine və Qazı" dastanını operalaşdırmaq qərarına gələn Türkmənistan Opera və Balet Teatrının rəhbərliyi bunu layiqinə reallığıdır bəstəkar soracağına çıxır. Məşvərat-məsləhətlərin əksəri otuz il əvvəl Özbəkistanın ilk dövlət himnini yazmış "Üzeyir Hacıbəyli fenomeni" üzərində qararlaşsa da, "coxmıssıyalı dahi ağsaqalın uzun yollar get-qəlinə" qıyma-

Biri-birindən nəfis, səlis, ahenqdar xallər... Gah yuyupuşsaq, gah nər zərblı taktları ovsar-ovsar qafiyələnmis... Tarix notlu keçidlərinin hələ istisi soyumaşları Ovsar-Ovsar, üzgüyeri işarələri bir-birine Səfəvi-Səfəvi, Səlcuq-Səlcuq, Hun-Hun, Orhon-Orhon, Altay-Altay zəncirlənmiş... Neçə-neçə alayı-dolayı obrazları yüzçürələnib, xeyalları minçürələnmiş... Ustadlar dilindən, qopuzları simindən qopan dastanların, müqəddir rəssam fırçalarının, dahi ədib qələmlərinin araya-ərsəyə gətirməyəcəyi bu lövhələrin, bu şafə-səfali "do-re-mi-fa"nın müşayiətilə gah pəncələrinin uc-larını, gah dəbələrini qum-şəhərlərə vura-vura, gözlerini tufan-tozlara yuma-yuma irəliləyən, "sünbülündən su daman" zəmilərə, göyertəsi "tufandan çıxıb sahil görmüş" səvinərlərlə döl gəmilərə bənzər karvanların böyük sənət təcəlləsi –

"Karvan"ı!...

Epoxal bir nasirlik, ümumbəşər dili şairanəlik, global sənətiməntallıq və... Lütfən, acəməşəp səpkili məntəlliq!...

Bu sənətkar – musiqi mədəniyyəti tariximizə özünəməxsus istedadı, "alı pedaqoq məharəti", kristal ictimai xadim nüfuzu ilə daxil olub, mətbuatda "not-peyzağ ustadı", "ən ibtidai xəyallarla oyadan canlı" epitetləri alınıb. Yaradıcılıq yolu-na 30-cu illərin axırlarında qədim qoymuş bəstəkar, ele ilk taktlarından etibarən, "səsi sonralar qıxası" Q.Qarayev, Niyazi, F.Əmirov kimi gənc istedadlar nəsil içərisində də seçilib. Bu "azman uşaqlar" böyük "Üzeyir bəy Səltənəti"ndən dünyəviyyə çox ertədən pərvəznə-nəraq, hər biri özgür sənətkar adodasına yiyələnib.

Musiqi texnikumu tələbəsi ikən teatrdə dirijor kimi də çalışın Soltan bəstəkarlığa da konservatoriya müdaviyyəknə bəsləyib və ele ikinci əsəri ("Qizilgöl") böyük uğurla təməşalənib. Altiş illərində sürətlə puxtaləşib, müxtəlif janrlara müraciət edib, ilk prelüd, fortepiano üçün sonata, "Çiçəklər in şöbəti" və digər gözəl məhlərin, neçə-neçə romansları, simli kvartet, simfonik varyasiyalı yazıb. İ və İ simfoniyaları isə həmin dövrün eniyənliqləri arasında

ulu Azərbaycan mədəniyyətinə duruxmaz-xırxmaz sənət "Karvan" ı bəxş etmiş Soltan Hacıbəyov...

"Nəsir müəllimli illər"ə səyahət

əvvəli səh. 1-də

ATXİ-nin təşkilatçılığı ilə ARB Televiziya və "Aranfilm" yaradıcılıq mərkəzinin istehsal etdiyi film tanınmış teatr rejissoru, istedadlı aktor Nəsir Sadiqzadənin pedaqoji fəaliyyətinə həsr edilib. Ssenari müəllifi və rejissoru Babək Abbaszadə, operator Rafiq Əliyev, montajçı Pərviz Səlimov, icraçı prodüseri Qənirə Qurbanlı, bədii rəhbəri Tahir Təhərov, prodüseri İqbal Məmmədliyəv olan ekran işində müxtəlif illərdə onun kursunda təhsil almış tanınmış aktyor və rejissorlar öz xatirələrini bölüşürlər.

Təsədüfi deyil ki, 30 ildən artıq müddətdə Azərbaycan və İncəsənət Universitetində müəllim kimi fəaliyyət göstərən N.Sadiqzadənin milli teatr tariximizdə də özünəməxsus yeri və yolu var. Onun yetirdiyi tələbələr hazırda incəsənətin bir çox sahələrində uğurla fəaliyyət göstərir. Filmdə həmin tələbələr ustadların haqqına da dəyirlər.

Vaxtilə N.Sadiqzadənin kursunda təhsil almış Teatr Xadimləri İttifaqının üzvi, Xəlv artisti Azər Paşa Nəmetov çoxisə edən illər öncəyə qayıtdı, sənət müəllimi haqqında xoş xatirələrini bölüşdü. Uzun illər keçməsinə rəğmən onun sevgi ilə xatırladığını, yaddaşında silinməz iş oquyduğunu dedi. O, həmçinin Nəsir müəllimin tədris metodikasından, tələbələrə ilə iş prosesindən, təcürbəsini səxavətlə bölüşməsindən danışdı. Qeyd olundu ki, unudulmaz sənətkar paytaxt teatrları ilə yanaşı, bölgə teatrlarında da repertuarının zənginləşməsinə göz göstərib:

"Nəsir Sadiqzadə heç bir məcburiyyət olmadığı halda paytaxtı, rahat həyatı və işini qoyub bölgə teatrlarına gedir, onları inkişafı üçün çalışırdı. Onun Füzuli, İrəvan, Sumayı, Xənkəndi teatrlarında quruluşçu rejissor və baş rejissor kimi səhnə həyatı verdiyi maraqlı təməşalər olub. Rusiyada teatr təhsili alan, oranın yaradıcı mühitində formalaşan, dövrünün ustad rejissor və pedaqoqlarından görüb-götürən Nəsir müəllim paytaxt və bölgə teatrlarının eks-sarıyətində çalışsa da, son dəyanacağı indiki Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti olub".

İstedadlı rejissor 1965-1966-cı illərdə Gəncə teatridə, 1970-1973-cü illərdə isə Naxçıvan Dövlət Musiqili Dram Teatridə baş rejissor kimi çalışıb. Müxtəlif illərdə C.Cabbarlıyın "Aydın", M.İbrahimovun "Kəndçi qızı", Ə.Nesinin "Bura gələn", B.Vahabzadənin "Yağışdan sonra", İ.Əfəndiyevin "Məhv olmuş gündəliklər", M.F.Axundzadənin "Hacı Qa-

ra", O.İosellinin "Araba hələ aşmayıb" və s. əsərlərə xuruluş verib. Klassik üslubla yeni metodların sintezini ustalıqla bacaran rejissor bu təməşalərin bir birində dramaturgiya materialın fərqli rəksurda həllinə nail olub. Bunu sənətkarın tələbələri, bu günün pəşəkər rejissor-aktyorları da dənə-dənə vurğuladırlar.

Yaddaşlarından sənətlüb gələn xatirələri sənədi filmlə vasitəsilə təməşagilərə bölüşən xalq artisti Hacı İsmayilov, Məmməd Səfa, əməkdar artistlər Elman Rəfiyev, Firdovsi Atakişiyev, Aysad Məmmədov, aktressə Zəmfirə Əbdülsəmədova, rejissor Rövşən İsaş bir neçə qədağın içində uzaq keçmişə boylandılar. Gah gülüb, gah kədərləndilər. Şuşanın məşhur Cavanşirlər nəslindən olan kübar sənət müəllimi, teatralı bəstəkar və novator rejissorun səhnə acığı özünəməxsus yola işıq salıdı.

Deyərsən, illəri vərəqləmək onlar üçün də çətin idi. 80-90-cı

illərin məzunları kövrək yaddaş təmələməsinə zamanın o tayındakı müəllimlərinə səsləndilər. Məmməd Səfa sevimli müəllimi, sənətin sifətlərini öyrəndiyi ustadı ilə foto yaddaşının, xatirə seçkilirnin olmağına təəssüfləndi, Elman Rəfiyev pantomima aktyoru kimi oyununa ona göstərməməyinə görə kəks ötürdü, Firdovsi Atakişiyev ilk baş rəhbər olub alqışını almamağına qəhərləndi. Aysad Məmmədov isə bəzən onu cəynəyinə alan "Niyə aktyor oldum, kaş aktyor olmazdım, bəklə yaxşı aktyor deyildim?" düşüncələrinə qapıldığında "haradasan ay Nəsir müəllim?" xətarışından yəni ilə danışdı. Rövşən İsaş hər çəkilişində, hər yeni mizanında "Nəsir müəllim belə edərdi" deməsinə etiraf etdi. Zəmfirə Əbdülsəmədova isə hələ uzun illər onun nurlu çəhrəsini unutmayaçadığı dedi.

Hacı İsmayilov, Aysad Məmmədov müəllimləri ilə bir filmdə çəkilmələrinin səadətindən ağzıdolusunu danışdılar. 1995-ci ildə ekranlaşdırılan "Həm zi-yarət, həm ticarət" filmində ustadı ilə tərəf-müqabil olan H.İsmayilov müəlliminin onunla necə qurulanmasından söz açdı. A.Məmmədov 1991-ci ildə çəkildən "Bəxt üzüyü" filminin Tanrıverdi dəyisinin unikal oyun üslubunu daşa saldı.

Kino yaddaşımızda iz qoyan "Mən ki gözəl deyildim", "Qəti günü", "Qəzəlxan" kimi filmlərdə yaratdığı obrazların da xatırladığı tədbirdə N.Sadiqzadənin epizodik rollarda belə yaddaqlanan oyun nümayiş etdirdiyi vurğulandı. Beləcə, həm canlı, həm də ekran xatirələrinin kövrək notlara kökləndiyi bir xatirə gecəsi də başa çatdı.

Həmida NİZAMİQIZI

Moskva muzeyindəki mədəni irs nümunələrımız artıq öz adları ilə nümayiş olunacaq

"Azərbaycan Respublikasında xalça sənətinin qorunması və inkişaf etdirilməsinə dair 2018-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın icrası ilə əlaqədar Xalça Muzeyi tərəfindən Moskvada Şərq Xalqları İncəsənəti Muzeyinin əsas ekspozisiyasında Azərbaycanı ad eksponatların etikefəində düzəlişlər həyata keçirilib. Ekspozitlər barədə qeyd olunan məlumatlarda xalçaların istehsal olunduğu məkan kimi Azərbaycan göstərilir.

Qeyd edək ki, bu düzəliş qədar Dövlət Şərq Xalqları İncəsənəti Muzeyində ölkəmizə ad eksponatların istehsal yeri kimi Azərbaycan qeyd olunmamışdı. Bununla əlaqədar Azərbaycan Xalça Muzeyi tərəfindən Şərq Xalqları Muzeyinin rəhbərliyinə dəfələrlə müraciət edilmişdi.

Daha sonra konstruktiv danışıqlar nəticəsində muzeylər arasında qarşılıqlı əməkdaşlıq və dostluq əlaqələri qurulub. Bu əməkdaşlıq nəticəsində ilk olaraq cari ilin aprel-may aylarında adçıqılan muzeylərin birgə təşkilatçılığı ilə "Məkanın harmoniyası. Azərbaycan ənənəvi incəsənəti" adlı sərgi keçirildi. Sərgidə hər iki muzeyin kolleksiyalarından Azərbaycan inciləri, o cümlədən Dövlət Şərq Xalqları İncəsənəti Muzeyinin ilk ekspozisiyası aparılıb. Yenilənmiş informasiya bu muzeyin məlumat bazasına artıq əlavə olub.

Onu da qeyd edək ki, Rusiyanın çox ziyarət edilən mədəniyyət ocaqlarından Dövlət Şərq Xalqları İncəsənəti Muzeyində Azərbaycan sənətkarları tərəfindən yaradılan müəmməl dekorativ-təzəvilik sənət nümunələri saxlanılır və daimi ekspozisiyada sərgilənir.

**Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü,
şair**

Görkəmli dilçi alim Qara Məşədiyevin 80 illik yubileyi qeyd olunub

AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun təşkilatçılığı ilə institutun Məşhur Azərbaycan dili şöbəsinin baş elmi işçisi, Milli Məclis yanında Toponimiya Komissiyasının üzvü, filologiya elmləri doktoru, professor Qara Məşədiyevin 80 illik yubileyinə həsr olunan elmi konfrans keçirilib.

Əvvəlcə Qara Məşədiyevin elmi-pedaqoji fəaliyyətini əks etdirən kitab və monoqrafiyalardan ibarət sərgiyə baxılıb. Tədbiri AMEA-nın Humanitar Elmlər Bölməsinin akademik-katibi, akademik Teymur Kərimli açaraq görkəmli alimin ömrü yadından, zəngin elmi irsindən danışdı. Bildirib ki, Qara Məşədiyev çoxcəhətli yarıdırıcılığı ilə ölkəmizdə dilçilik elmini zənginləşdirən, ona öz dəyərli töhfələrini verən zəka sahiblərindən, öz dəst-xətti ilə seçilən elm xadimlərindən biridir. O, Azərbaycan dilçiliyinin istiqamətlərini müəyyənləşdirilməsində, dilçiliyin aktual problemlərinin tədqiqində və tədrisində böyük xidmətlər göstərib.

Sonra akademik Teymur Kərimli Humanitar Elmlər Bölməsinin fəxri fərmanını yubilyara təqdim edib.

Tədbirdə Dilçilik İnstitutunun direktoru, akademik Möhsün Nəğisoylu "Professor Qara Məşədiyev: görkəmli dilçi alim, tanınmış ziyalı və xeyirxah insan" mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. Bildirib ki, professor Qara Məşədiyev ömrünün 50 ilindən çoxunu Dilçilik İnstitutu ilə bağlı və uzun illər bu elmi müəssisənin Onomastika şöbəsinə rəhbərlik edib. Qara Məşədiyev

mahir pedaqoq kimi zəngin təcrübəsindən bəhrələnmək üçün səxiatcası kadrların hazırlanmasına xüsusi diqqət yetirib. Alimin rəhbərliyi ilə 30-dan çox elmlər namizədi, 6 elmlər doktoru yetişdirilib.

Diqqətə çatdırılıb ki, Qara Məşədiyev ömrünün Azərbaycan dilçiliyinin inkişafına, xüsusilə xalqımızın qədim tarixində əks etdirən toponimlərə həsr edib. O, xarici ölkələrdə keçirilən simpozium və konfranslarda, elmi konqreslərdə elminizi layiqincə təmsil edib.

Qara Məşədiyevin elmi yaradıcılığında müasir dilçilik problemləri ilə yanaşı, Azərbaycan dilinin tarixi ilə bağlı yazılar da xüsusi maraq doğurur.

Elmi konfransda filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Baba Məhərrəminin "Azərbaycan dilçiliyinin qocaman və layiqli nümayəndəsi", professor İsmayıl Məmmədlinin "Professor Qara Məşədiyevin ömrünün 80-ci baharı" və filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Sevinc Əliyevanın "Dəyərli alim, gözəl insan" mövzularında məruzələri də dinlənib.

Professorlar Sayıl Sadıqova, Nizami Xudiyev, Sevil Mehdiyeva, İsmayıl Kazımov, dosent Qəlibə Mahmudova, Bakı Avrasiya Universitetinin Filologiya fakültəsinin dekani, dosent Salman Süleymanov və digər çıxış edənlər dilçi alim zəngin elmi yaradıcılığında, yüksək mədəni keyfiyyətlərindən danışdı, yubilyarı təbrik ediblər.

Tədbirdə görkəmli alim haqqında sənədi film nümayiş etdirilib.

Sonda professor Qara Məşədiyev tədbirin təşkilatlarına və iştirakçılarna öz minnətdarlığını bildirdi.

Zəngin sənət irsimizi dünyada tanıtmaq musiqişünas

Onun elmi irsi zəngindir. İkicildlik "Azərbaycan muğamı. Məqalələr və tədqiqatlar", "Azərbaycan musiqisi və musiqiçiləri" toplusu və çoxsaylı elmi məqalələri, Londonda beynəlmillət elmi layihə çərçivəsində keçilmiş "Qədim muğam və aşıq sənəti XXI əsrdə" adlı Azərbaycanın gənc musiqiçilərindən

bəhs edən 90 dəqiqəlik sənədi filmi müəllifdir. O, 40-dan çox beynəlxalq elmi konfransda rəngarəng və ehtafli çıxışlar etmiş, Azərbaycan musiqisi haqqında çoxlu sayda elmi müəhazirələr söyləmişdir.

Elmi fəaliyyəti ilə bərabər S. Bağırovanın elmi-ictimai fəaliyyəti də genişdir. O, ölkəmizin zəngin mədəni irsinin, o cümlədən Azərbaycan muğamlarının və aşıq sənətinin xaricdə tanıtılmasında mühüm xidmətlər göstərmişdir. Azərbaycan milli musiqisinin dünyada yayılması üçün beynəlxalq səsyazma şirkətləri ilə əməkdaşlıq edərək Böyük Britaniya, Fransa, İtaliya, Avstraliya və Azərbaycan xalq musiqisindən ibarət audio albomların buraxılmasına nail olmuşdur. Bunlardan 2008-ci ildə Fransada işıq üzün gətirən "Azərbaycan aşıq antologiyası", İtaliyada 2011-2013-cü illər ərzində hazırlanmış 7 albomdan ibarət "Azərbaycanın ənənəvi musiqisi"

audio antologiyası xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Sənubər xanım 2008-ci və 2013-cü illərdə "BBC Radio 3" kanalında Azərbaycan xalq musiqisinin tərənnüm edən bir neçə verilmiş təşəbbüsünə və məsləhətçisi olmuş, Azərbaycan muğam-caz üslubunda yaradılmış musiqi kompozisiyalarından ibarət idi. 2017-ci ildə İtaliyada həmin kompozisiyaların lentə alınması və disk kimi buraxılması Sənubər xanımın əməyi və səyi nəticəsində reallaşmışdır. Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin beynəlxalq əlaqələr və proqramlar üzrə katibi kimi S. Bağırova 2018-ci ilin yanvar-may aylarında Beynəlxalq Muğam Mərkəzi tərəfindən həyata keçirilən aşıq musiqisinə həsr olunan 6 musiqi gecəsi layihəsi hazırlamışdır.

Bu günlərdə yubileyi qeyd edən musiqişünas alim müxtəlif istiqamətlərdə öz fəaliyyətini davam etdirir. Ona möhkəm cavablağı, işlərində yeni-yeni nailiyyətlər arzu edirik.

Rəfiqə AĞAKİŞİYEVA
AMEA Məməliq və İncəsənət İnstitutunun İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri

İçərişəhərdə "Saray məclisi"ləri

"İçərişəhər" Muzey Mərkəzi Azərbaycan Milli Konservatoriyası ilə birgə "Saray məclisi" adlı yeni layihəyə start verir.

Layihənin ilk məclisi Şirvanşahlar Saray Kompleksində Beynəlxalq Muzeylər Günü ətrafında, mayın 17-də Xalq artisti Mənsim İbrahimovun ifası ilə açılıacaq. Xanəndəlik əməkdar artistləri – tərda Elçin Həşimov, kamançada Elnur Əhmədov müşayiət edəcək. Tədbirin qədim məkanında təşkil, eləcə də klassik musiqi və tarixi məkanımızın

vəhdətdə təqdim edilməsi şəhərimizin sakinlərinə və qonaqlarına xüsusi vaxət bəxş edəcək. Musiqi nömrələri arasında qonaqlar Əməkdar artist, aktyor və qiraətçi Azad Şükürovanın ifasında Azərbaycan poeziyasının inciləri dinləyəcəklər.

Layihə vaxtilə bu sarayda keçirilmiş məşhur "Şərq gecələri", "musiqi məclisləri" ənənəsinin yaşıdılmasına xidmət edəcək. "İçərişəhər" Muzey Mərkəzi, həmçinin ayda bir dəfə olmaqla mərkəzin nəzdində fəaliyyət göstərən muzeylərdə növbəti konsert proqramları ilə çıxış etməyi planlaşdırır.

Bakı Musiqi Akademiyasında gənc ifaçıların festivalı

Mayın 14-də Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasında (BMA) Soltan Hacıbəyovun 100 və İsmayıl Hacıbəyovun 70 illiyinə həsr olunan musiqi festivalına və vokal nominasiyalara üzrə Gənc Musiqiçilərin festivalının açılışı olub.

BMA-nın rektoru, Xalq artisti Fəhəd Bədəlbəyli çıxış edərək Soltan Hacıbəyov və oğlu İsmayıl Hacıbəyovun yaradıcılığının Azərbaycan musiqi sənətinin inkişafında rolundan danışdı, xatirələrini bölüşdü.

Azərbaycan Bastakarlart İttifaqının katibi, professor Zemfira Qafarova bastakarlardan yaradıcılığı haqqında məlumat verib. Bir həftə davam edəcək festivala Azərbaycanın 16 şəhər və rayonundan 160-a yaxın musiqiçi qatılacaq. Festivalda klassik əsərlərlə yanaşı, hər iki bastakarlın bəstələri də səslənəcək.

Bakı Kitab Mərkəzində növbəti ədəbi görüş

Bakı Kitab Mərkəzinin "Yazıçı ilə dioloq" layihəsinin növbəti qonağı görkəmli şair, tərcüməçi, kinodramaturq Ramiz Rövşen olub.

Mərkəzdən bildirilib ki, çoxsaylı oxucularını salamlayan şair görüşdə həyatı, yaradıcılığı, ədəbiyyata gəlişi haqqında söhbət açıb və oxucuların suallarını cavablandırır.

Daha sonra o, uşaq ədəbiyyatında mövcud olan problemlərdən, ədəbi tərcüməçi fəaliyyətindən danışdı, fəlsəfi, düşündürücü şeirlər haqqında fikirlərini bölüşdü və dünya klassiklərindən kəlamlar oxuyub.

Görüşdə R.Rövşən yeni çapdan çıxan "Sevgi açarı" kitabını da təqdim edib, ilk dəfə çap olunmuş gənclik dövrü şeirlərini oxuyub, ən məşhur şeirlərini səsləndirib. Sonda şair oxucular üçün kitablarını imzalayıb.

Xatirə təqvim

18-21 may

Azərbaycan

18 may 1906 – Filosof alim, professor Məhəlibəli Məhəmməd oğlu Qasımov (1906 - 1963) Naxçıvan MR Culfa rayonunun Xoşkeşin kəndində doğulub.

18 may 1933 – Tanınmış ədəbiyyatşünas, bibliograf, tərcüməçi Əmin Tahir oğlu Əfəndiyev (1933-2014) Qax rayonunun İlisu kəndində doğulub.

19 may 1898 – Xalq artisti, opera müğənnisi Hüseynağa Soltan oğlu Hacıbəyov (1898 - 10.11.1972) Şamaxıda doğulub. Opera partiyaları ilə yanaşı, muğam və xalq mahnılarının mahir ifaçısı olub.

19 may 1910 – Xalq şairi, Sosialist Əməyi Qəhrmanı Rəsul Rza (Rəsul İbrahim oğlu Rzayev; 1910 - 1.4.1981) Göyçayda doğulub. "Qız qalası", "Lenin", "Qizilgül olmayaydı", "Bir gün də insan ömrüdür" poemaları, "Rənglər" şeirlər silsiləsi, "Vəfa", "Görüş" pyesləri və s. əsərləri müəllifdir. Azərbaycan Yazıçılar İttifaqının sədri (1938-1939), kinematografiya naziri (1945-1948) olub.

19 may 1935 – Şair və tərcüməçi Vladimir Əbdüləzim oğlu Qafarov (1935 - 19.7.2000) Sabirabad rayonunda anadan olub. Klassik və müasir Azərbaycan şairlərinin bir çoxunun əsərləri onun tərcüməsində rusdillə oxuculara təqdim olunub.

20 may 1884 – Ədəbiyyatşünas və şair Salman Məmməd oğlu Əsgərov (Salman Məmməddamin oğlu Əsgərov; 1884-1941) Şəkidə anadan olub. Klassik ədəbiyyatın əlyazmalarını toplayıb. "Azərbaycan ədəbiyyatının qaynaqları" kitabını yazıb.

20 may 1907 – Milli səhnəmədə çıxış edən ilk azərbaycanlı qadın müğənnilərdən biri, Xalq artisti Həqiqət Rzayeva (1907 – 2.8.1969) Lənkəranda doğulub.

20 may 1923 – Dramaturq, publisist Rauf Əbdülbəy oğlu İsmayilov (1923-1980) Bakıda doğulub. «İkinci ailə», «Son məktub» pyesləri səhnəyə qoyulub.

Dünya

18 may 1048 – Fars (təclik) şairi, filosof, astronom və riyaziyyatçı Ömər Xəyyam (Qiyasəddin Əbu al-Fəth Ömər ibn İbrahim Xəyyam Nisapuri; 1048 - 4.12.1131) anadan olub.

18 may 1869 – Ləzgi Xalq şairi, aşıq Süleyman Stalski (Həsənbəyov; 1869-1937) anadan olub.

19 may 1762 – Alman filosofu Yohann Qottlib Fichte (Johann Gottlieb Fichte; 1762-1814) anadan olub.

20 may 1799 – Fransız yazıçısı Onore de Balzac (Honore de Balzac; 1799 – 18.8.1850) anadan olub. "Başarı komediya" silsiləsindən romanların müəllifidir.

20 may 1804 – Rus bastakarı Mixail İvanoviç Qlinka (1804-1857) anadan olub. "İvan Susanin", "Ruslan və Lyudmila" operalarının müəllifidir.

20 may 1882 – Norveç yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1928) laureatı Sigrid Unset (Sigrid Undset; 1882-1949) anadan olub. "Kristin, Lavransin qızı" trilogiyası, "Ulav və onun uşaqları" diologiyası və s. tarixi romanların müəllifidir.

20 may 1923 – Cənubi Afrika yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1991) laureatı Nadin Qordimer (Nadine Gordimer; 1923 – 13.7.2014) anadan olub.

21 may 1471 – Alman boyakarı, quravüçarı və incəsənət nəzəriyyəçisi, İntibah dövrünün məşhur rəssamı Albrext Dürer (Albrecht Dürer; 1471-1528) anadan olub.

21 may 1906 – SSRİ Xalq artisti, rejissor, aktyor Sergey Gerasimov (1906-1985) anadan olub.

Hazırladı: Vüqar ORXAN

Afişa

18-21 may

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı (Nizami küç. 95)		
18 may	C.Puççini - "Bohema" (opera)	19.00
19 may	Z.Hacıbəyov - "Aşiq Qarib" (opera)	19.00

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrı (Füzuli meydanı 1)		
18 may	"Barboskinlər" - uşaqlar üçün interaktiv tamaşa	12.00
18 may	K.Abdulla - "Biri, iki - bizimki" (A.M.Şarizadə səhnəsi)	19.00
19 may	Y.Polyakov - "Siniñ yoldaşın"	19.00

Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrı (Zərifə Əliyeva küç. 8)		
19 may	E.Sabitqulu, Y.Şvarts - "Qırmızıpapaq"	12.00
	R.Hacıyev, F.Zöhrabov - "Tələlər qovuşanda"	19.00

Azərbaycan Dövlət Akademik Rus Dram Teatrı (Xaqani küç. 7)		
18 may	V.Neverov - "Nağıl qonaqlığında"	12.00
	Y.Puşkin - "Xalam - bundu"	19.00
19 may	A.Puşkin - "Ölü qarışa və yeddi bahadır haqqında nağıl"	12.00
	B.Şou - "Milyonçu qadın" (premyera)	19.00

Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrı (Nizami küç. 72)		
18 may	Azərbaycan xalq nağılı - "Göyçək Fatma"	14.00
	E.E.Şmitt - "Tanrıya on dörd məktub"	19.00
19 may	Azərbaycan xalq nağılı - "Malikməmməd"	14.00
	M.Füzuli - "Leyli və Məcnun"	19.00

Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrı (Neftçilər pr. 36)		
	Rus xalq nağılı - "Turp"	12.00
19 may		14.00
	Rus xalq nağılı - "Qoğal" (rus dilində)	16.00
		18.00

Yug Dövlət Teatrı (Neftçilər pr. 36 - Kukla teatrının binası)		
18 may	A.B.Kasarev - "Qəbirgəmə üsulu"	19.00
19 may	H.Ibsen - "Vesvasa"	19.00

Azərbaycan Dövlət Pantomima Teatrı (Azadlıq pr. 10)		
18 may	B.Xanuzadə - "Xocalı bu olub"	18.00
	B.Xanuzadə - "Fəlakət və insan"	14.00
19 may	E.Rzayev - "Qoca və Malək"	18.00

Heydər Əliyev Sarayı (Bülbül pr. 35)		
19 may	"Atatürkü Anma, Gəndik və İdman Bayramı"	19.00

Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyası (İstiqlaliyyət küç. 2)		
18 may	Azərbaycan Dövlət Xalq Çalğı Aletləri Orkestri Dirijor - Ağaverdi Paşayev; solist - Cavid Hüseyn (tenor)	19.00
21 may	Gənc istedadların iştirakı ilə konsert-festival	19.00

Beynəlxalq Muğam Mərkəzi (Dənizkənarı Milli Park)		
21 may	Muğam Televiziya Müsabiqəsi - 2019	21.00

Təbiət və incəsənətin harmoniyası

“Pekin Ekspo 2019” sərgisində Azərbaycan pavilyonunun açılışı olub

Mayın 14-də Çin Xalq Respublikasının paytaxtında “Pekin Ekspo 2019” Botanika Sərgisi çərçivəsində Azərbaycan pavilyonunun rəsmi açılışı olub. Açılışda Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva iştirak edib.

“Təbiəti qoruyaq, daha yaxşı yaşayaq” mövzusunda keçirilən botanika sərgisində Azərbaycan milli pavilyonu Heydər Əliyev Mərkəzinin, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin dəstəyi ilə hazırlanıb.

“Azərbaycan: təbiət və incəsənətin harmoniyası” adlanan milli pavilyonun ümumi konsepsiyası ölkəmizin öz tarix və ənənələrinə sadıq qalaraq daim inkişafda olduğunu nümayiş etdirir. Pavilyonun spirallı forması Azərbaycanın davamlı, sabit inkişafını və dinamikliyini, eksteryerdə qoyulan nar ağacı isə ölkənin məhsuldar gələcəyini xarakterizə edir.

İnteryer dizaynı ölkəmizin adət-ənənələrini nümayiş etdirir. Azərbaycan xalçalarının təmsilində incəsənət və təbiətin yaxın əlaqəsi diqqətə çatdırılır, ətraf mühitin qorunmasının vacibliyi vurğulanır. Nümayiş olunan xalçalar Azərbaycanın xalçaçılıq məktəbləri üzrə dörd hissəyə bölünüb: Qarabağ, Təbriz, Gəncə-Qazax, Quba-Şirvan.

Her bir bölgəyə xas xalça motivləri xüsusi proyeksiya vasitəsilə döşəmə üzərində əks olunur.

Bundan başqa, Xarıbülül gülünün rəqəmsal formatda əks etdirən eksponat da nümayiş etdirilir.

Sərgi ziyarətçiləri Azərbaycan pavilyonunda milli musiqi alətlərimizlə tanış ola, videomaterialar vasitəsilə Azərbaycan musiqisini dinləmək və milli rəqslərimizə baxmaq imkanı əldə edə bilərlər. Burada, həmçinin Azərbaycan milli geyimləri də təqdim olunur.

Açılış mərasimində Azərbaycan incəsənət ustalarının ifasında konsert proqramı təqdim olunub. Sərgi ziyarətçiləri Azərbaycan musiqisini dinləyib, rəqslərə tamaşa edə bilərlər.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva “Asiya sivilizasiyalar dialoqu” konfransı çərçivəsində iştirakçı ölkələrin mədəni irsinin nümayiş

Qeyd edək ki, pavilyon da xalçalarda istifadə olunan olunduğu sərgidəki Azərbaycan stendi ilə də tanış olub.

72-ci Kann kinofestivalı başlanıb

Mayın 14-də Fransanın Kann şəhərində ənənəvi beynəlxalq film festivalı işə başlayıb. Bu il 72-ci dəfə keçirilən festivalda əsas mükafat uğrunda 21 təmmetrajlı film yarışır. Avropa 12, Şimali Amerika 4, Asiya 3, Latın Amerikası və Afrika qitəsi isə bir filmə festivalda iştirak edir.

Festival mayın 25-dək davam edəcək. Meksikalı rejissor Alexandro Qonsales İnarritunun sədrlik etdiyi jüri “Qızıl palma budagi” və digər mükafatların sahiblərini müəyyən edəcək.

Kinofestivalın fəxri “Qızıl palma budagi” mükafatının sahibi isə artıq məlumdur. Bu il fəxri mükafat dünya kinematografiyasında xidmətlərinə görə görkəmli fransız aktyor və rejissoru Alen Delona təqdim olunacaq.

Festivalın müsabiqədənəkar əsas proqramında fransız kinorejissoru Klod Leluşun “Omürün ən gözəl illəri” filmi nümayiş olunacaq. Film məşhur “Kişi və qadın” kinonovellasının davamı kimi ekranlaşdırılıb. Baş rolda İtalyan aktrisa və model Monika Belluççi çəkilib.

Qeyd edək ki, Kann kinofestivalı ilk dəfə 1946-cı ildə sentyabrın 20-dən oktyabrın

5-dək keçirilib. Sonradan festivalın vaxtı dəyişdirilərək, may ayında keçirməyə başlanıb. Kann festivalı Avropada üç əsas film festivalından (Berlin və Venetsiya festivalları ilə birlikdə) biridir.

LALƏ

“Çölçü” filmi daha bir müsabiqə proqramında

2012-ci ildə “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında çəkilmiş “Çölçü” filmi “Dumbo” film festivalının müsabiqə proqramına daxil edilib.

Filmin rejissoru Şamil Əliyevin verdiyi məlumata görə, festivala 36 otkadan 354 sifariş daxil olub.

“Çölçü” filmində arxalıq aləmdə yaşayan çölçü ilə müasir mədəniyyətin dağılışı olan gənc qızın münasibətlərindən bəhs edilir. Atasının ölümündən sonra dərviş kimi yaşayan çölçü bu qızla rastlaşandan sonra onun həyatı tamamilə dəyişir. 2014-cü ildə “Xarici dildə ən yaxşı film” nominasiyasında “Oskar” mükafatına namizədlərin ilkin siyahısına daxil edilmiş “Çölçü” filmi onlarla beynəlxalq festivalda iştirak edib və 20-dən çox mükafat alıb.

“Agent 007” yenə zədə alıb

Ceyms Bond haqqında yeni filmin çəkilişləri dayandırılıb

Ceyms Bond haqqında sayca 25-ci filmin çəkilişləri baş rolu canlandıran Deniel Krey-qin aldığı zədə səbəbindən dayandırılıb.

Agent 007 Yamaykaya qaçan əvəzi burxulub. Bu səbəbdən D.Krey-qin hakimi müayinəsindən keçmək üçün ABŞ-a yola düşüb. Nəticədə filmin çəkiliş cədvəlində ləngimələr baş verib.

50 yaşlı aktyor sonuncu dəfə 2015-ci ildə “Agent 007:

Spektir”də çəkilən zaman dizlərindən zədə aldığından rolunu yarımçıq qoymuşdu. O, bir daha bu filmə çəkilməyəcəyini desə də, onu yenidən razı sala biləyib. Bunun üçün aktyora 50 milyon sterlinq təklif olunub. Aprel ayında çəkilişləri başlanan filmin 2019-cu ilin sonunda ekranlara çıxacağı gözlənilir.

“Bondiana” filmlər silsiləsi 1962-ci ildən çəkilir. Britaniyalı yazır Yan Flemingin qəhrəmanı olan Ceyms Bond müasir gün-

müzdə də ən çox filmlərdən tanınan və sevilən obrazlardan biridir.

Qeyd edək ki, indiyədək Ceyms Bond rolunu 6 aktyor oynayıb: Şon Konneri (1962-1967-1971), Corc Leyzenbi (1969), Rocar Mur (1973-1985), Tımoqi Dalton (1987-1989), Pirs Brosnan (1995-2002) və Deniel Krey-q (2006-2019). İndiyə qədər britaniyalı superagent barəsində çəkilmiş 24 film ümumi kassa yığımı 10 milyard dollar olub.

SƏBİNƏ

Yapon kurqanları UNESCO-nun siyahısına düşə bilər

Yaponiya Mədəniyyət İşləri Agentliyi-nin yaydığı məlumata görə, ölkənin qərbində yerləşən Osaka prefekturasında Mozu-Furucii qədim qəbiristanlığı tapələri beynəlxalq ekspertlər qrupu tərəfindən UNESCO-nun Dünya İrsi Siyahısına daxil edilmək üçün tövsiyə olunub.

Abidələrin və Görməli Yerlərin Mühafizəsi üzrə Beynəlxalq Şurasının (ICOMOS) tövsiyəsinə əsasən, UNESCO-nun Dünya İrs Komitəsi bu ilin 30 iyun – 12 iyulunda Bakıda keçiriləcək sessiyasında bu bərdə qərar qəbul edəcək.

Mozu-Furucii qədim qəbiristanlığı tapələri (kofun) Yaponiyanın UNESCO-nun Dün-

ya İrsi Siyahısına daxil edilən sayca 19-cu mədəniyyət abidəsi olacaq. Ümumilikdə, bunlarla Dünya İrsi Siyahısında Yaponiya məxsus obyektlərin sayı, təbii abidələr də daxil olmaqla, 23-ə çatacaq.

Mozu-Furucii tapələri IV əsrin sonlarından VI əsrin sonlarına qədər inşa edilən 49 kurqandan ibarətdir. Mozu vilayətinin kurqanları arasında İmperator Nintokunun 500 metr uzunluğunda kurqanı da var. Bu, Yaponiya açar yeri şəklində olan ən böyük kurqan hesab edilir.

110 milyon dollarlıq “Ot tayası”

Məşhur fransız rəssamı, impressionizm üslubunda əsərlər yaradan Klod Moneinin daha bir əsəri Nyu-Yorkda “Sotheby’s” hərracında rekord qiymətə, 110,7 milyon dollara satılıb. Bu bərdə məlumat hərrac evinin rəsmi saytı yayıb.

“Ot tayası” seriyasından olan əsər Normandiyada rəssamın yaşadığı evinin yanında 1890-cı ildə çəkilib.

Qeyd edək ki, məlumatda rəsm əsərinin yeni sahibinin adı göstərilir.

Ölkəmiz Venetsiya Biennalesində təmsil olunur

“Virtual realiti” mövzulu milli pavilyonda rəssam və heykəllərlərimizin əsərləri təqdim olunur

Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə Azərbaycan 58-ci Venetsiya Biennalesi – Beynəlxalq İncəsənət Sərgisində təmsil olunur.

Fondan verilən məlumata görə, Venetsiya Biennalesində ölkəmiz “Virtual realiti” (“Virtual Reality”) mövzusunda milli pavilyonla iştirak edir.

Kampo Santo Stefanodakı XIV əsrə aid Lezze Sarayında açılan ekspozisiyada rəssam və heykəllərlər Zeyqəm Əzizov, Orxan Məmmədov, Zərnisan Yusif, Kənan Əliyev və Üliyyə Əliyevanın əsərləri təqdim olunur.

Pavilyondakı multimedia əsərləri, installyasiya və heykəllərin mövzusu bunları əhatə edir: insanlar hər gün heyratəmiz xəbər axını ilə üzleşir. Dünyada hər bir insan gün ərzində təxminən 150 dəfə telefonunu yoxlayır, 2 milyarddan çox insan sosial şəbəkələrdən istifadə edir. Saxta xəbərlər sosial şəbəkələr vasitəsilə daha çox paylaşılar, aparılan müzakirələrin əksər hissəsi isə onların doğru olub-olmadığı ilə bağlı deyir.

58-ci Venetsiya Biennalesi noyabrın 24-dək davam edəcək.

Qeyd edək ki, Venetsiya Biennalesi müasir incəsənət sahəsində dünyanın ən nüfuzlu sərgilərindən hesab olunur və iki ildən bir keçirilir. Azərbaycan bu beynəlxalq layihədə 2007-ci ildən iştirak edir.

Bilge Tonyukuk abidəsinin 1300 illiyi UNESCO-da qeyd ediləcək

Qədim türk daş kitabəsi olan Bilge Tonyukuk abidəsinin 1300 illiyi UNESCO-nun 2020-2021-ci illər üzrə yubileylər proqramına təqdim edilib.

UNESCO üzrə Türki-

yə Milli Komissiyasından verilən məlumata görə, 2020-ci ildə Bilge Tonyukuk abidəsinin 1300 illiyinin qeyd edilməsi ilə bağlı təqdimat eyni zamanda Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan və Özbəkistanın dəstəyi ilə irəliləyir. Monqolustan ərazisində yerləşən Bilge Tonyukuk daş kitabəsi (720-725-ci illər) VIII əsrdə Göytürk yazılı abidələrindən biridir.

Həmçinin 2021-ci il üçün Türkiyənin təklifi Azərbaycan, İran İslam Respublikası, Şimali Makedoniya və Rumıniyanın dəstəyi ilə Hacı Bektəş Valinin vəfatının 750-ci ildönümü və Azərbaycan, Bosniya-Herseqovina, Şimali Makedoniya və Özbəkistanın dəstəyi ilə Yunus Əmrənin vəfatının 700-cü ildönümü də UNESCO-nun yubileylər proqramına təqdim edilib.

Bundan əlavə, Azərbaycanın təklifi, Gürcüstan və Türkiyənin dəstəyi ilə 2021-ci ildə məşhur alim Ləfti Zadənin anadan olmasının 100 illiyinin də UNESCO səviyyəsində qeyd olunacağı gözlənilir.

Qazaxıstan, İran İslam Respublikasının təklifi və İraq, Rusiya Federasiyası və Türkiyənin dəstəyi ilə alim və filosof Əbu Nasir Fərabinin (Əl-Fərabi) doğumunun 1150-ci ildönümü, Qazaxıstanın təklifi, Rusiya Federasiyası, Tacikistan və Türkiyənin dəstəyi ilə Çimkənd şəhərinin 2200 illiyi də təkliflər sırasında yer alıb.

Qeyd edək ki, UNESCO İcraatəy Şurasına verilən bu təqdimatlar noyabr ayında qurumun Baş Konfransında təsdiqlənəndən sonra rəsmiləşəcək.

Mehpəmə SULTANOVA
Ankara

“Mədəniyyət” qəzetinin kollektiv qəzetin baş redaktoru Vüqar Əliyevə əziz

Gülşen xanımın

vaxtsız vəfatından kədərli xəbərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznü başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Moskva pr. 1D,
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 530-34-38 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79 (müxbirlər)
511-76-04 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az

Lisensiyə № AB 022279

İndeks: 0187

“Mədəniyyət” qəzetinin kompüter mərkəzində sahifələnilib, “Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5245

Sifariş: 1693

Buraxılışa məsul: Fərid Yunisli

Yazılarda faktlara görə müəllifin cavabdehdir.

Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.